

LAUREATO LAIŠKAS

Atsakant į klausimus apie Smilgaičių akvarelę

Gerbiamas Draugo Kultūrinio Priedo Redaktorai,

rodos, dar tebevaikštau Smilgaičiuose, o Jūs mane užpuolate su tokiais klausimais. Kaip man išsisekti? Mano pavaizduotas klebonas kun. Mykolas Senkus tik motų ranka ir pasakytų: "Skiedros tai, tie klausimai; mano reikaliukai tai kas kita!" Taip vieno savo personažo paragintas, mėginu atsilipti į Jūsų klausimus.

Kur Jus surado žinia apie laimėtą premiją ir koks buvo išpuolis?

Tai buvo sausio 2, po Naujųjų Metų. Redakcijoje (Darbininko) buvo pritrupėję darbai, taip likusi vakaroti. Apie 8 val. (New Yorko laikų) pakvietė į kitą namą prie telefono. Sakau, susimaišė koks korespondentas, nori kokią nors žinią patikslinti. Tai buvo balsas iš Clevelando, šiuo kartu toks palaimingas man. Atbėgau uždušęs į antrą augštą ir čiupau ragelį. Pradžioje gerai nesupratau, kas byloja. Staiga išgirdau: "Čia kalbės jūry komisijos pirmininkas". Tada P. Balčiūnas sutrenkė! Skaitė tik protokolo apybraižą, bet ir taip buvo aišku — laimėjau! Po to buvo daug balsų telefono ragelyje, daug entuziazmo, o aš atsisėdau, sumišau. Pagalvoju: esama ir tokių korespondentų, kurie ne žinias apie susirinkimus praneša, bet premijas skrieja.

Jūsų premijuoto romano siužetas paimtas iš Lietuvos provincijos miestelio gyvenimo. Kas palenkė tokį siužetą pasirinkti?

Kas palenkė? Mažame miestelyje augau, gerai pažinau ir jo pasiilgau. Ir mano bičiuliai pasiilgo jo, todėl ir grįžau į jį.

Jūsų kūrinys daug veiksmo, stipri intriga. Kaip Jūs įstengėte tokias įdomias situacijas sukurti?

Romane turi būti šiek tiek intrigos, kad skaitytojas, keliaudamas per puslapių puslapius, neužmigtų. Mano intriga pynėsi kažkaip savaime. Jei kur įstrigdavau, vakare pasikalbėdavom su savo veikėjais lyg kortomis lošdami. Ir jie man tardavo: "Ar tu nepameni, mes kadaise taip gyvenome ir to troškome! Argi mūsų nematė?" O ko daugiau reikia, kai naktį kalbi su savo personažais. Tada rašai, ir pats tu tiki.

Skaitysiesi Jūsų romaną rado jį labai patraukliai ir intriguojančiai lengvojo pasiskaitymo medžiaga, tačiau jame nėra sprendžiamų kokių nors ypatingesnių problemų. Kokią Jūs pats turėjote vedamąją mintį?

Taip yra, kad kūrinio interpretacija nepriklauso autoriui. Vieni tame pačiame veikale randa vieną, kiti — kitą. Ir visi teisūs! Ką aš pats norėjau parodyti savo akvareliniu padavimu, yra truputį raizgu. Dominuoja mane pati gyvenimo sklaidas Smilgaičių rėmuose, žmogaus svyravimas tarp gėrio ir blogio. Visi jie neranda gyvenime vietos arba patys staiga dėl savo menkystės pasiklysta, nori gyvenimą tvarkyti, kai ji tvarko Apvaizda. Ir mano Smilgaičiuose tvarka tada grįžta, kai žmogus pakelia rankas, atsisakydamas gyvenimą valdyti. Tada vienintelis žmogus su randa sau vietą gyvenime.

Jūsų romanas įdomus savo saulėta nuotaka. Jame nėra nei vieno laimėjo. Lietuva šviesi, bent dviračiais ir motociklais moteriuota. Kaip Jūs gavote įkvėpimo tokį saulėtą gyvenimą vaizduoti?

Mačiau Lietuvą gražią ir nuotaikingą, sutikau daugybes gerų žmonių (net ir kitų vadina mi blogi man būdavo kažkaip geri!), visur, net giliausiose užkampuose, radau bičiulių sielų. Tie matyti vaizdai ir grįžo į mane ir maišė "akvareles" šviesias spalvas.

Jums visą dieną pašvenčiant redakcijos darbui, nedaug laiko belieka pašalinei kūrybai. Kaip tą problemą įstengėte išspręsti?

Tiesa, laikraštiniško darbas apvelia žmogų nereikalingais popieriais, visuomeniniais rūpesčiais. Laiko belieka mažai. Bet kas iš mūsų rašytojų nūnai turi laiko kūrybai? Niekas! Reikia stipriai prisėsti, užkimšti ausis "pasaulio triukšmui", draugų gundymams. Tik tokiu būdu gali sau laimėti vakarų ir savaitgalių vienumą. Man asmeniškai reikia kažkokio "šišo", kuris sugeltų ir visą apimtumą. Tada darais juokingas lyg Denkichotas, nes nori ir nori kairanti su savo "malūnais" prie rašomojo stalo.

Ar jau brandinate kokio naujo romano ar kurio kito kūrinio apmatų?



Paulius Jurkus

Gyvenimą nuolat stebi, krauni į kluoną, dar nežinodamas, kada kuls. Kai tokių "indėlių" prisirenka daug, tada pasileidi į darbą. Daug kas ir mane padirgino, nūnai laukiu, kada prasidės "kūlė". Šiuo metu šiaip taip priverčiau baigti "Juodvarnių" poemą, kurios pirmos redakcijos ištraukos kadaise buvo spausdintos Aiduose.

Jūsų premijuotame kūrinyje jaučiamas respektas religijai. Kokią vietą jai skirtumėte gyvenime?

Mano veikėjai gyvena ir reiškiasi religinėje aplinkoje. Tai juos vienaip ar kitaip įtakoja. Religija yra mūsų tamsiosios būties šviesa, kitaip ne apgraižantis nerastume daiktų, o žmonės pradėtų laikyti daiktus.

Ką Jūs manote apie literatūrinius konkursus ir kokias kitas priemones norėtumėte siūlyti kūrybos pagyvinimui?

Tiesa, kad konkursai skatina kūrybą, gundo talentus pasireikšti, bet, mano manymu, tai ne vienintelė priemonė kūrybai ugdyti. Rašytojams reikia sudaryti sąlygas, kad jie galėtų kurti. Galima užakyti veikalus autoriams, paliekant jiems kūrybinę laisvę. Tokie užsakymai tikrai atneštų brandžių veikalų, bet neatvestų naujų vardu.

Linkiu Draugui ir jo Kūrybos Priedui kuo geriausios sėkmės!

Jūsų

Paulius Jurkus

Ania, neužmirški, kad aš tave visada nuosirdžiai mylėjau ir kad aš niekad, net ir savo mintyse, tavęs nėsu apgavęs.

Fedor Dostojevski

Balys Auginas

VORATINKLIO BURĖS

Voratinklio skyldėtą burę
Skalauja vėjo žvanganti banga.
Senukas voras bailiai žiūri,
Kaip virpa arfos jo styga.

Audrų giesmės aidai uždušę
Stūbuoja išivėlę į tinklus —
Žaibų ugnį jis regi musę —
Lietaus lašelį supasi vinklus —

Suplėšytos šilkinės gijos
Vandens karolių paberia staiga —
Dausos įstrigo surūdijus
Voratinklio skambėdama styga.

Ir aš galvoju apie laimę:
Ji, kaip skyldėta burė vandens,
Kaip laumės kasos ties kilimais
Viršum vaiksios rudens dienos —

PEISAŽAS

Sodo rankos apglėbė sodybą,
Klegia namas kaštany lopšį —
Pazarais stiklo akys sužibę —
Straksi dūmų ėriukai palši.

Ir šiaudiniiais plaukais senas kluonas
Supa gūštoje gandro vaikus —
O laukais plaukia žydinti duona —
Vėjas pina rugių vainikus —

Žilas vakaras beldžias į klėtį,
Virsko svirtį kieme mergina —
Apvalus pilnaties veidas švyti
Skliadinam jos qsočio dugne.

B. Augino Paparčio vėduoklė

ST. TAMULAITIS, Chicago, Ill.

Kaip pati žmogaus dvasia tebėra nuolat ir nuolat nauja, kūrybinga ir pilna neatspėjamų troškimų, taip lygiai ir poezija, toji intimausioji žmogaus vidinio "aš" palydovė, nuolat ir nuolat nori mums pasakyti (tik rai ar reliatyviai pasakyti) ką nors nepamiršto, viliojancio, šviežio, rodo, dar niekieno nepasakytą.

Šios pastangos nuo amžių buvo ir bus žmoguje, kol jis gyvena medžiaga ir laikinumu apspjetoje planetoje, vadinamoje "žemė".

Lietuvius mielai teberašo poeziją. To ar kito lietuvių poezijos knyga, nors ir neduoda kasdien naujų lyrinių perlų, vis tik mums džiugina. Viena — be vidutinių ar geresnių grožinės liter. leidinių niekad nebus ne geriausia. Antra — kiekvienas toks leidinys, kaip gyvas liudininkas, rodo, jog mes nešlėbėsime, neuznigome mirties piegu, nesudolerėjome, o veržėmės į tai, kas pateisina augstesniąją — asmeninę ir tautinę — mūsų prigimtį.

Augino lyrikos kelias. Poetinės formos reikšmė

Norėdami užsiminti apie poetinės formos reikšmę, mes kaip tik čia stipriai paliesime ir Balį Auginą, kurio poezijos knyga trumpai bandome aptarti. Forminė Augino eilėraščių pusė ši klausimams mums ir kelia. Žinoma, kalbant apie formos klausimą, lyriniam kūrinyje, pirmoje vietoje turima galvoj ne laukų, o išvadinė forma, kuri paprastai viską lemia.

Be turinio nėra tikros poezijos. Taip sakoma, ir tai yra amžinas dėsnis. Bet savo ruožtu be gero forminio įteisinimo, be lankstios, natūralios, spontaniškos ir sugestvios išraiškos, tuo labiau nėra poezijos. Jei dramos kūrinys ir novelė nepaprastai jautrūs forminiams elementams, tai eilėraščiui forma bemaž viskas.

"Forma tai visas lyrinis kūrinys" — tokį paradoksa meta vokiečių kritikas Gotterd Benn (Probleme der Lyrik", Wiesbaden, 1951 m.). Šio pras-

mingo paradokso aiškinimų dėl vietos stoko negituosime. Žodžio taupumas, puošiant ir neperpuošiant, nepaprastumas, paprastumas, glaustumas išplėdinio "aš" palydovė, nuolat ir nuolat nori mums pasakyti (tik rai ar reliatyviai pasakyti) ką nors nepamiršto, viliojancio, šviežio, rodo, dar niekieno nepasakytą.

Kaip ir visi šiandieniniai lietuvių lyrikai, taip ir Auginas pasinėšęs įeškoti frazės naujumo ir žodžio nepaprastumo. Naujos metaforos, nauji epitetai, nauji palyginimai jam rūpi labiausiai už viską. Ką gi, kelias geras, pilnai užgirtas, bet... nepamirškime, šiuo geru keliu galvotrukiais lekiant galima greit išvažuoti į šunkelius arba į plačias lankas.

Kalbant konkrečiau, juo daugiau Augino eilėraštyje turime, nelyg išgrazintų frazių ir ekstra vagantiškų deimantukų, tuo, kaip taisyklė, mažiau jame tikro poetinio jausmo ir meninio išbaigimo.

O kad nauja — mūsų visų lyrikų taip siekiama, įeškoma — poetinė frazė įgytų savo spindulio prasmę, reik dvejų dalykų: kad ta žavingoji frazė neatskiriamai būtų palenkta bendrai poetinei nuotaikai ir kad ji esminiai koordinuotųsi su kitomis sekančiomis frazėmis ar mintimis, t. y. kad ji šiaip ar taip nebūtų frazė dėl frazės, pati dėl savęs.

Kas gera ir kas bloga
Tuo tarpu gerokojė pusėjė Augino kūrinį kaip tik frazė yra



Balys Auginas

dėl frazės, vaizdas dėl vaizdo. Saviję, imant viską detalai, aišku, tai puiku ir žavinga; bet visumoje tai primena mums per nelyg išsipuošusią gražuolę, kurios tuščias laukėjus "spindesys" ne retai juokina net ir eilėnį, be didesnio skonio, gatvės praeivį.

Pavyzdžio dėlei paimkime Augino eilėrašty "Peisažas", spausdinamą šiame pat Draugo numeryje.

Dvi paskutinės strofos puikios, bet pirmoji strofa visumoje mums nesuprantama, nors kiekviena tos strofos eilutė yra atskiras perlas. Šiaip ar taip, kas liečia šį eilėrašty, žavingais deimantukais tikros poezijos dar nesukursi.

Augino lyrikoje just stiproka įtaka naujųjų žymesnių mūsų poetų: Nyko Niliūno, Mačernio, iš dalies Brazdžionio ir eilės kitų. Sugretinimų nedarysime: nenorime eilinės recenzijos paversti poetine studija.

O vienok, nežiūrint šių griežtų pastabų, poetas savo rinkinyje mums duoda nemažą gražių, puikių eilėraščių. Jo talentas aiškus, ne eilinis, jis pilnas nuostabaus reto dvasingumo, ir jo sekantys poezijos rinkiniai tai mums tikriausiai įrodys. Štai viena strofa iš visos eilės gražesnių jaunojo poeto eilėraščių, vaizduojanti vakaro prietemas, patį vakarą:

Tai jaunas žvejas, kruvinais
/nuo vėjo skruostais,
Palikęs nakčiai bučių, grįžta iš
/žūklės —
Jis debesėlio valtim iriasi į uos-
/tą
Ir drėgno rūko tinklą tiesia ant
/žolės —

Arba apie rudenį, mistinį, svajingą ilgalaikį Lietuvos rudėnį:

Žirgais laukiniiais nešasi ruduo
/panūrius,
Lyg raudonplaukis budelis vi-
/dunakčio sapnų.
Ir senas ažuolas nusima kepurę
Ir virpa nuo plikos galvos ligi
/šaknų —

Akylesnis žvilgsnis į Augino "Paparčio vėduoklę"

Balio Augino "Paparčio vėduoklės", 2-trojo lyrikos rinkinio (išleisto 1956 m.), eilėraščių skirstomi į tris skyrius: "Žydinčiame veidrodyje", "Voratinklio burės" ir "Po saulėlydžio vėlavomis".

Tematika rinkinyje neperdaug įvairi. Vyrauja peisažas ir gamtiniai išpušijai. Grynai idėjinis, supoetintų minties eilėraščių visai nedaug. Žinoma, tai autoriaus reikalas. Kas gali priminti jam tokia ar kitokia tematiką, kaip pvz. kas gali prozaikai priminti, kad jis rašytų ne idilę, o būtinai spjeto psichologinę ar egzistencinę temą?

Poetinis žašras Augino poezijoje, aišku, yra elegija, toji lietuvių poeto atkariai pamėgtas. Mat, satyra, odė, humoreska ar baladė iš poeto reikalauja šio tokio objektyvumo ir jausminės savitvardos. O lietuvis jau keli šimtmečiai sunkiai palenkiamas tokioms "vyriškoms" nuotaikoms, kaip ir praktiniame gyvenime jis sunkiai palenkiamas bet kuriam objektyviam (politiniam, visuomeniniam, kultūriniam) spresmui.

Skyrųje, kuris įvardintas "Žydinčiame veidrodyje", regime peisažą ir lietuvių gamtinio grožio išgyvenimus. Daug puikių pasigerėtinų strofų ir keletas tikrai šaunų neblogų eilėraščių.

"Voratinklio burės"
Tai antrasis Augino eilėraščių skyrius, liečias žmogaus pas-

Kultūrinė kronika

• Kun. dr. P. Celiešius Lietuvių Studijų institute kalbėjo jau Aristotelio iškeltą mintį, kad dorybė pratęsta iki begalybei išvirsta į savo priešingybę. Demokratija yra piliečių valdžia. Ji skiriasi nuo mažumos valdžios. Žodis demokratija yra kilęs iš sen. Graikijos, tačiau tikroji demokratija. Daug kur Europoje demokratijos atėjo revoliucijos keliu. Tačiau demokratija šiandien nėra saugi. Ji gali būti išduota ir yra išduodama komunizme ir nacionalizme. Diktatūros trūkumas yra tas, kad į žmogų ten žiūrima tik kaip į naudojamą daiktą. Dėl to visokios diktatūros žmoneš kratosi. Tačiau palaidoje demokratijoje arba chaose žmogui grėsmė yra taipgi didelė; yra pavojus visišką laisvę pikt naudoti iki tarpusavių kovų. Reikia žmogui dalinai savo laisvės atsisakyti. Rinkimuose mes dalies savo laisvės atsisakome. Rojus sukurti žemėje nėra galima, tačiau jeigu žmogus bus

tangų, kovos, kančios, siekimo tikslo, ilgesio ir kilnesnio gyvenimo temas.

Nemaža gražių (puošų ir perpuošų) kūrinių paskirta didvyrių kovai už tėvynę, vienas kitas eilėraščių užgriežia žmogiskosios būties problemą...

Kovų vaizdus už tėvynę Auginas traktuoja ne odės forma, o eleginiu įsijautimu. Bet elegija čia visdėlto netinka. Herojiškos minties, herojinį nuotaikų, didvyrių ryžto šiuo poetiniu žanru pilnai neatkursi, nesužadinsi.

Augino baladė (29 psl., įvardinta "Dainiaus mirties baladė") nevykusi. Joje neįstai supoetinto įvykio aprašymo, neįstai švelnutės fabulos metnų, kuriuos matome klasikiniame Maironio baladėje: "Eina garas nuo rubežiaus, žirgus reik balnoti". Baladė yra vieningas poetinis kūrinys, kuris stovi tarp epo ir lyrikos, ir jis būtinai reikalauja subtiliausio abiejų šių pradų suderinimo.

Paskutinis šio skyriaus eilėraščių "Voratinklio burė" yra itin žavus, patrauklus, pavergiąs jautrią širdį.

"Po saulėlydžio vėlavom"

Tematinė prasme šis skyrius mums nieko naujo neduoda. Jis priskirtinas pirmajai eilėraščių grupei. Būdingas jis gal tik dėl eilėdaros. Poetas čia daug kur meta ketureilę strofą ir pasiduo da didesnei laukėjai forminei laisvei. Eilutė labiau ištesia, vėl su užsidegimu piešia peisažą, pasinerdamas į jį, gerėdamasis juo, iš dalies stipriai pagaudamas juo ir skaitytojo sielą. Štai vienas gražus posmas iš daugelio gražesnių:

Ant peteliškės kapo smuiku gro-
/ja vėjas,
Ir medžiai gieda liūdną giesmę
/šermentų.
Ir gervų lankas dangumi nu-
/skrieja —
Kaip ašaros — lietaus lašai ant
/akmenų —
56 psl., "Ruduo mano sapnuose"

Nenorėdami jaunojo poeto pastangų nei išgirti nei išpelti, o laikydamiems mums galimai suprantamo objektyvumo, — jo eilėraščių pavadinims vykusiis nuosirdžiais lyriniais bandymais. Balys Auginas talentą turi ir, reik tikėtis, ateityje jis mums patieks dar geresnių kūrinių.

Balys Auginas, Paparčio Vėduoklė, poezija, 1956 m., Tėviškės leidinys, iliustravo Vladas Vijeikis.

išvidiniai laisvas, tai net ir ne tobuloj santvarkoj bus įmanoma gyventi. Šiandien demokratijos stengiamasi įvesti naują elementą — toleranciją. Demokratija suprasta pagal Evangelijos dvasią yra artimo meilės išsiskleidimas viešajame gyvenime. Demokratija reiskia visų pakėtimą. Jau pop. Leonas XIII skelbė humanistinę demokratiją. Tačiau demokratijai reikia priaugti; visuomenė reikia mokyti tolerancijos dėsnių.

Po paskaitos buvo gyvos diskusijos, kurios išryškino įvairius demokratijos atžvilgius ir klausimus. Dr. V. Šimaitis akcentavo, kad demokratijos esminis bruožas yra tai, kad valdanti dauguma neatima teisių mažumai kovoti už savo įsitikimus ir pasidaryti didžiama. Diskusijose dar dalyvavo: Z. Juskevičienė, P. Maldeikis, kun. Grauslys ir Budrys.

• Dr. J. Gintautas Amerikos Balso programoje iš Europos radijo siųstuvo padarė pranešimą Lietuvai apie romano konkursą laureatus. Apibūdinęs abudu premijuotuosius J. Glauodos romanus pažymė, kad tai rimtas rašytojas. Apie Algirdą Landsbergį atsiliepią, kad jis "talentingas realistas-psichologas, kuris savo veikėjų psichiniam pasauliui giliau atskleisti panaudojo psichologijos mokslo patyrimus apie pašamoni". Nupasakojęs Alės Rūtos premijuoto romano "Trumpa diena" turinį ir jį apibūdinęs, kalbėtojas priminė vieno kritiko žodžius apie jos romano veikėjus, kad jie būdinti "tyliu amžinybės svytėjimu paprastų žmonių sieloje".

Apie B. Pūkelevičiūtės kūrinį "Aštuoni lapai", kuris jau išėjo atskiru leidiniu ir gaunamas knygynuose, kalbėtojas maždaug taip atsiliepė:

"Nors premijuotame kūrinyje "Aštuoniuose lapuose" yra autobiografiškai lyriškų atspalvių, tačiau lietuvišką žodį ir vaizdą ten Pūkelevičiūtė valdo meistriškai. Autorė juos vienodai gerai pavartoja tiek atskleisti savo herojės šviesiam gyvenimui Lietuvoje, ypač Kaune, tiek šiurpioms karo pabaigos dienoms su griautame Dancige, kur sovietų krautvė palaidas įsistėjimas pasiekia pragarišką košmarą. Ir visdėlto šitame tamsiame siuolytėje sušvinta tikrojo žmogaus ir Dievo pragiedruliai, kuriuos primena ir Didžiosios savaitės aštuonios dienos — tie aštuoni žali vilties lapai, apie kuriuos kalba romano antraštė".

Pabaigoje kalbėtojas augstai vertino "Draugo" organizuojamus romano konkursus, tardamas, kad jie atlieka žymų vaidmenį: "jie ne tik išsklė keturis (dabar jau penkis) talentingus rašytojus, bet taip pat paskatino kitus rašytojus sukurti romanų. Išspausdinti kaikiurie jų pasirodo beveik nemenkėsi už romanus, vainikuotus premijomis. Visa tai sudaro didelį įnašą į bendrąją lietuvių literatūrą, kurią sovietiniai cenzoriai Lietuvoje priverstinai žaloja".

• Skyrius apie Lietuvą bus Romoje spausdinamoje stambioje knygoje apie Katalikų Bažnyčios padėtį Sovietų pavergtose kraštuose. Lietuvius leidžiu kolektyve atstovauja vysk. V. Padolskis. Medžiagą apie lietuvių, iš viso 120 psl., paruošė kun. V. Mincevičius. Knygos spausdinimo darbą numatoma baigti sausio mėn. gale. Šis leidinys bus pavergtųjų tautų dovana Pijui XII jo 80 m. amžiaus ir vainikavimo sukakčių progą.

KULTŪRINĖ KRONIKA

• **Broniaus Pudinco kūriniai** koncerte, kuris įvyks šv. Kazimiero parapijos salėje vasario 2 d., 7 val. 30 min. vakare, bus išpildyti šie mūsų kompozitoriaus kūriniai: fortepiono sonatas, solo dainos: Miegusiojo nūoriu, Kas berniuko sumišlyta, Oi kas sodai, Šauksmas, Tykiai tykiai, Išdykęs rudenėlis, Mano protėvių žemė; moterų choras išpildys jo kompozicijas: Išėjo mergelė, Tėviškėje, Rugiagėlė, vyrų oktetas: — Jaunystės daina, Tėvynei, Gyvenimo aidai, Ant marių; Šv. Kazimiero parapijos mišrus choras: O, Nemune, Pradės aušrelė aušti, Gyvent, Be to — Alg. Motiekaitis violončele ir Br. Budriūnas pianu atliks Ave Marija ir Rauda. Vis tai Br. Budriūno kompozicijos, taigi, kaip matome, jų yra daug sukūręs ir įvairių. Br. Budriūnas į Los Angeles yra atvykęs 1953 metais ir tenai vargoninkauja šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje. Kompozitorius yra gimęs 1909 m. liepos 29 d. Pabiržėje, Biržų apskr.

• **Stipendijos studijuojantiems** lietuviams Marianopolio mokykloje. Marianopolio Paruošiamosios mokyklos direktorius kun. J. C. Petrasauskas, MIC, praneša, kad gerasirdžiai aukotojai yra paskyrę \$16,000 stipendijoms tiems studentams, kurie pasirenka studijas šioje lietuvių mokykloje. Iš tos sumos stipendijas gali gauti berniukai, lietuvių kilmės, dabar esantieji aštuntame skyriuje parapijos, valstybinės, ar šiaip privačios mokyklos. Parinktiems kandidatus bus duota pilna ketverių metų stipendija, siekianti \$5,000. Kandidatai į stipendiją turi būti labai geri mokiniai, gerai elgęsi, veikūs organizacijoje ar šiaip naudingoje veikloje. Pirmais metais jų gaunamos stipendijos (maistas, butas ir t. t.) vertė sieks \$1,250 ir įėjus jie pasirodys uolūs moksle ir gerai elgęsi, ta stipendija jiems bus kasmet pratęsiama per visus ketverius metus. Kandidatai bus egzaminuojami Mariana poly kovo mėn. 16 d. 2 val. p. p. Jei atsisiras daugiau kandidatų iš tolimųjų vietų, galės jie būti egzaminuojami vietoje. Reikia užsiregistruoti iki vasario mėn. 16 d., kreipiantis adresu: Scholarship Chairman, Marianopolis Preparatory School, Thompson, Conn. Šiuo adresu parašius anksčiau galima gauti blankus, kuriuos įsiekiantieji stipendijos turi užpildyti.

• **Kun. Jonas Petrėnas** pradėjo rinkti žymiųjų lietuvių autorių straipsnius studijas apie popiežių Pijų X ir yra pasiryžęs išleisti knygą.

• **Laureatų literatūros vaka** suurošė Adelaidės (Australijoje) atelitininkai sendraugiai. Šiam vakarui buvo panaudota tik premijuotoji lietuvių literatūros kūrėba. Iš laureatų rašytojų vakarą atvyko Pulgis Adriūšis ir neseniai Jaunimo literatūros premiją laimėjęs Bronius Zumeris. P. Andriūšis pasirodė su fragmentu iš rašomos knygos Rojaus vartai ir feljetonu — Tvaringas pilietis. Br. Zumeris skaitė du dalykus: Barakas ir Kelionė. Kitų laureatų, gyvenančių ne Australijoje, kūrėba skaitė: J. Venslovavičius — iš A. Landsbergio romano Kelionė, J. Vabalienė iš B. Pūkelevičiūtės Aštuoni lapai, J. Bardauskas — iš Alės Rūtos romano Trumpa diena ir E. Varnienė padėklamavo H. Radausko eilėrašius. Toliau programoje solo ir duetu pasirodė solistė A. Ukevičiūtė bei jos mokytoja solistė A. Gučiuvienė. Vakaro vedėjas Pr. Pusederis, atelitininkų sendraugių pirmininkas, publikai pristatė kiekvieno laureato kūrybą ir apie kiekvieną pateikė plauštelį biografinių žinių. Pr. Pusederis yra vienas iš aktyviausių Adelaidės kultūrinių. Adelaidės Liet. Kult. fondo valdyba, įvertindama jo pasižymėjimą, jam paskyrė dovaną ir išreiškė padėką.

• **Lietuvaitės šv. Ksaverio kolegijoje.** Naujuosiuose šv. Ksaverio kolegijos rūmose, pastatytose ties 103 gatve ir Central Pr. (pakeliui važiuojant į šv. Kazimiero kapines), Chicagoje, studijuoja 7 lietuvių: Zita Černeckaitė — biologija (ketvirtieji metai), Nijolė Kapteinytė — pedagogika (ketv. metai), Nijolė Lipičiūtė — biologija (treči metai), Gražina Musiekaitė — biochemija (treči metai), Angelė Katelė — kalbas (antri metai), Birutė Matuzaitė — gailestingųjų seserų mokslus (pirmieji metai) ir Irena Valaitė — prancūzų kalbą ir pedagogiką (pirmieji metai). Visos trys ir ketvirtos studijų metus einančios lietuvių yra gavusios stipendijas. Iš treminių toje kolegijoje dar studijuojančių lietuvių yra viena ukrainietė.

• **Siluvos Balsas** — šitokių pavadinimų laikraštėlių (šv. sa- leziečiai rengiasi pradėti leisti dar prieš Velykas. Bus leidžiamas iš jų naujo vienuolyno — Siluvos, esančios netoli Crown Point, Ind.

• **M. Paulauskas, MIC,** sulie- tuvo kan. dr. O. Musumecio veikalą "Verkianti Dievo Motina Syrakūzuose". Numatoma, kad šis veikalas išeis apie Velykas.



Justas Kudirka

Vargonininkų sąjungos, pirmininkas, Nekalto Svė. P. Marijos Prasidėjimo choro vedėjas Chicagoje

• **Adomas Mickevičius** pasau- lo literatūroje. Tokiu vardu Ka- lifornijos universiteto leidykla išleido naują veikalą apie rašytoją Adomą Mickevičių. Ši 626 pusl. turinti knyga, redaguota Wacław Lednickio, talpina visą eilę įvairių autorių straipsnių, aiškinančių A. Mickevičiaus kūrybos turtų reikšmę.

• **Cia tarp kitų rašinių, užtin-** kamais ir lietuvių Vinco Maciūno straipsnis, nagrinėjantis A. Mickevičiaus santykius su Lietuva, kurią rašytojas vadino "mano tėvyne". "The New York Times" knygų apžvalgos priede tilpusioje recenzijoje jos autorius — Oscar Halecki šį mūsiškio darbą pripažįsta parašytą su dideliu objektyvumu.

• **Knygos įžangoje** apie A. Mickevičiaus užimamą vietą lenkų literatūroje rašo Lenkijos poetas Jan Lechow, prieš kiek laiko įpragiskai žuvęs New Yorke, Leidinyje daugiausia yra kalbama apie A. Mickevičių kaip lenkų kultūros skleidėją ir jos žmogų. (E. S.)

• **Dainos ir giesmės konkur-** sui gauta B. Ukučio slapyvardė pasirašytas kūrinys "Marija". Partitūra užima 8 puslapius. Kūrinys yra mišriam chorui ir solo balsui su akompanimentu. Konkursą paskelbė Kultūros Fondas ir vargonininkų sąjunga. Premijoms \$500 paskyrė kun. dr. J. Prunskis. Konkurso terminas š. m. kovo mėn. 15 d. Rankraščiai siunčiami adresu: Kultūros Fondas (Muzikos konkursas), 1602 S. 48 court, Cicero 50, Ill.

• **Kultūros fondo suvažiavi-** mas Australijoje šaukiamas š. m. sausio 26 d. Melbourne. Suvažiavime bus centrinio fondo organų pranešimai, diskusijos įvairiais klausimais, naujų valdymų organų rinkimai ir t. t. Suvažiavimam kviečiami lietuvių ksemdienio mokyklų mokytojai, kursų vedėjai, laikraščių redaktoriai, kapelionai, rašytojai, menininkai, teatralų, žurnalistų atstovai, bendruomenių, pirminkai, studentų, mokslo institucijų atstovai ir t. t.

• **Knyga apie lietuviškas. A-** merikiečių rašytoja Katherine Burton, autorė daugelio knygų, rašo naują veikalą apie šv. Kazimiero seseris, kurios šiemet švenčia auksinį savo gyvavimo jubilėjų. Būs taigi paruoštas specialus sukaityvinis leidinys ir lietuvių kalba.

• **Lituanistiniai kursai, vado-** vaujami Alberto Zubro, veikia Melbourne, Australijoje; leidžia mas ir už akių dėstymo leidinys

VIKTORO KOZIO
Istoviska gamintojas ir auto-
talymas
Atliekami motoro remontai, lytinimo
darymo darbai ir keičiamos dalys
CALL-ME-MOTORS CO.
5759 S. WESTERN AVE. PR. 8-8533

IS AKTI IR TOLI BALDU
PERKRAUSTYMAS
Naujos specialios didelės
suvirvintės su pilna ap-
drangda. Plius ir saugios
patarnavimas.
R. SERENAS
4546 S. Wood St., Chicago 9,
Illinois, tel. VI 7-2572

FABRICS BY THE YARD

Geriausios medžiagos ką galima gauti

MES SPECIALIZUOJAME ISSIUNTIMUI MEDŽIAGŲ Į UŽSIENĮ

Atvykite "downtown" gausite geriausius pirkinius

100% vilnonė	Spausdintas šilkas .. \$1.50 yd.
kostumams	Dacron
\$2.50 yd.	suknelėms medžiaga .. 98c yd.
100% vilnonų	Daugybė Medvilninių
paltams	medžiagų
\$2.50 yd.	50c yd.

D. O. MILLS & SON

318 South Wells St.

1/2 bloko į šiaurę nuo Van Buren

S. 39—530 v. v. šio kiemo dienomis. Seštadienį: 9:30—3 val. p. p.

Tel. WE 9-3755, 9-7888.

TAUPYTOJAMS DOVANOS

NEMOKAMAI!

Nieko ypatingo... Tik kad prisimintumėte mus...

Mūsų padėka jums už rėmimą.

ELEKTRINIS SKUSTUVAS

Sausam skutimuisi. A. C srovė. Moterims arba vyrams.

SU INDELIU \$1,000.00 AR DAUGIAU

Termometras ir Barometras

Pranešama būsiantis oras pasikeičiant spalvai. Gaunamas už \$100.00 ar daugiau indėlių.

Be gaunamų dovanų jūsų indėliai yra apsaugoti. Kiekviena sąskaita yra apdrausta \$10,000.00 MOKAMI AUKŠČIAUSI DIVIDENDAI be pertraukos nuo 1922 metų. Atidarykite taupymo sąskaitą 1957 met. sau ir savo šeimai.

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1447 So. 49th St., Cicero, Ill.

Tel. TOWNHALL 3-8131 Closed Wednesdays

OPEN MONDAYS TO 8:00 P.M.—SATURDAY TO 1:00 P.M.

SAVE BY MAIL — ASK FOR OUR SAVE-BY-MAIL KIT

"Lituanicum", skirtas liuanis-
tinams dalykams. Jis pasklei-
džiamas ne tik Australijoje, bet
ir užsienyje.

NAUJI 1957 M. MODELIAI

• Televizijos
• Radijai: importuoti ir vietiniai,
AM/FM, nešiojami ir kit.
• Fonografo: • Hi-Fi idelity
• Įkabinimo aparatai
• Dulkiašalpurkiai, skutimosi mašin-
lės, plaukų džiovintuvai, kavos
virtuliai, tostieriai, mikšmatieriai,
automatškos keptuvės ir kt. nau-
jų apyvokos reikmenys
• Rašomos mašinės
• Elekt. laikrodžiai ir įvairūs kito-
kie daiktai.
Pigiausiai pirkite ir geriausią pa-
tarnavinį gausite inž. A. Semėno
įmonėje.

D. DAINA
TELEVISION
sales-service

Sav. inž. A. SEMENAS
3321 S. Halsted — CLIFFSIDE 4-5605
Atidara: kasdien 9—6, pirmadieniais
ir ketvirtadieniais 9—9

JOHN T. ZURIS

LAWYER AND COUNSELLOR
11 SO. LA SALLE STREET
Room 1415
Phone: RAndolph 6-4425
Home phone: LAfayette 3-9477

Tel. ofiso HE 4-6699, rez. PR 6-7333

DR. ANTONAS ALEKNA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1957 W. Garfield Blvd.
VAL: 1—4 ir 6—9
Seštadieniais nuo 1 iki 4 val. p. p.
išskyrus ketvirtadienį ir sekmadienį

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIŠ IR
GERKLĖS LIGOS
— Pritaiko akinius —
6322 South Western Avenue
val: kasdien 10-12 val. ir 7-9 val.
vak. Seštadieniais 10-12 val. Treči-
adieniais uždaryta. Kitų laikų susitarus
Ofiso telefonas: PR 8-3229
Res. tel. WAlbrook 5-5076

"A. ofiso HE 4-5849, rez. HE 4-2324

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketv., penk., 1-4 ir 7-9
Antr. 1-6, treči. ir sešt. pagal sutarties

DR. J. ir K. AGLINSKAI

GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
2300 West 51st Street
Pirm., 11 val. pagal sutarties.
Dėl valandos skambinti telefonu
Prospect 6-1795, nuo 2 iki 9 val.
p. p. kasdien išskyrus trečiadienį ir
sektadienį.

Res. tel. GRovehill 6-5603

DR. VL. BLAZYS

PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
4701 South Damen Avenue
(Kampus 47-108 ir Damen Ave.)
Val. kasdien nuo 6-8 val. vak.
Seštadienį: 2-4 val. vak.
Trečiadienį ir kitu laiku pagal sutartį
Tel. ofiso LAfayette 3-6048
Rez.: WAlbrook 5-3048

DR. Z. DANILEVIČIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6317 South Western Avenue
Chicago 29, Ill.
pašalmatymai pagal sutarties
telefonas REPUBLIC 7-4900
Rezidencija: GRovehill 6-8161

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso val.: nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 v.
vak. Seštadieniais nuo 2 iki 4 popiet
Trečiadieniais pagal sutartį
Ofiso tel. VIrginia 7-0036
Rezidencija: tel. BEVERly 8-8244

Tel. ofiso VI 7-0600, rez. RE 7-0807

DR. BR. GAIZIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 Archer Ave.
Kampus Archer ir California Ave.
VAL: 2—4 ir 6—8 v. p. p.
išskyrus sekmadienį

Ofiso tel. YArds 7-1166
Rezidencijos: STewart 3-4511

DR. J. GUDAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 West 35th Street
(Kampus Halsted ir 35-ta gatvė)
VAL: 1—4 ir 6:30—8:30 p. p. kas-
dien išskyrus trečiadienį. Atidara
seštadieniais 1—4 val.

Tel. WAlbrook 5-2670
Res. HIltop 5-1560

Dr. Alexander J. Javois

(JOVAISAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Marquette Medical Center
6132 South Kedzie Avenue
VAL: 2—4 p. p. ir nuo 7—9 v. vak.
Trečiadienį ir seštadienį pagal sutartį

Tel. ofiso PR 6-3838, rez. RE 7-9199

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
2500 West 63rd Street
VAL: kasdien nuo 2—4 p. p. ir 7:30
iki 9 val. Trečiadienį ir seštadienį uždaryta

Telefonas GRovehill 4-1595

DR. ALDONA JUŠKA

AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
PRITAIKO AKINIUS
Atidara: 9—12 ir 7—9 v. p. pagal
sutarimą. 18-27rus trečiadienį
2422 W. Marquette Road

Tel. RELiance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3925 West 59th Street
VAL: 1—4 popiet, 6:30—8:30 vak.
Trečiadienį pagal sutartį

Tel. ofiso ir buto Olympic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak.
išskyrus trečiadienį. Seštadieniais 12 iki 4 popiet.

Ofiso telefon. LAfayette 3-3210, jei
neatsiliepiu, šaukite KEdzie 3-2563

DR. EMILY V. KRUKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 S. Archer Ave.
VAL: Kasdien popiet nuo 12-2:30 v.
Vak. pirm. antr., ketvrt 6-8:30 v.
Trečiadienį, tik susitarus.

DR. IRENA KURAS

(Gydytoja ir Chirurgo)
KUDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ
SPECIALISTE
7156 South Western Avenue
(MEDICAL BUILDING)
Pirmadienį, antradienį, ketvrt. ir penktadienį
nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p. ir nuo
6 v.—8 val. vakare. Trečiadienį, nuo
11 val. ryto — 1 v. p. p. Seštadienį, 11
val. ryto iki 3 val. popiet
Office tel. RE 7-1168
Res. tel. WAlbrook 5-3765

Tel. ofiso PROspect 6-2240
PROspect 6-4732

DR. A. MACIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. CHIRURGIJOS LIGOS
5700 So. Wood Street
Priėmimo val. nuo 2—4 val. kasdien
ir nuo 6 iki 8 val. pirmadienį ir penkt.
Trečiadienį ir sekt. uždaryta.

DR. JULIJA MONSTAVIČIUS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
Office: 10718 South Michigan Ave.
Buto 1653 W. 103 St., Beverly Hills
Val.: kasdien nuo 6 v. v. iki 9 v. v.
VAL: kasdien nuo 6 v. v. iki 9 v. v. v.
išskyrus trečiadienį. Seštadieniais nuo 1
iki 4 val. popiet.

Tel. Ofiso — PULLman 5-6766
Buto — BEVERly 8-3946

DR. A. NARBUTAS

PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
2745 West 69th Street
(priešais šv. Kryžiaus ligoninę)
Pirmia pagal sutarties

Ofiso HEmlock 4-5815
Rez. HEmlock, 4-3751

DR. A. NARBUTAS

PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
2745 West 69th Street
(priešais šv. Kryžiaus ligoninę)
Pirmia pagal sutarties

Ofiso telefonas — BItshop 7-2525

DR. AL. RAČKUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4342 Archer Avenue
(Kampus Kedzie ir Archer)
VAL: kasdien nuo 2:00 iki 9:00 v.
Trečiadienį ir sektadienį, tik susitarus

DR. ZIGMAS RUDAITIS

SPEC. CHIRURGIJOS IR
ORTOPEDIJOS LIGOS
2745 West 69th Street
Priešais šv. Kryžiaus ligoninę
Tel. REPUBLIC 7-2290
VAL: Pirm., antr., ketv., penkt.
nuo 9 iki 11 rytu ir nuo 6:00—8:00
sekt. nuo 2:00—4:00. Trečiadienį
ir kitu laiku susitarus telefonu.

Dr. Antanas Rudokas, O. D.

Tikrina akis: pritaiko akinius,
keičia stiklus ir rėmus.
4455 S. California Ave., Chicago
Šaukite — YA 7-7381
Pirmia: vakarais 6 iki 9, seštadienį,
10 rytu iki 4; trečiadienį ir sektadienį
tik susitarus

Tel. ofiso YA 7-1787, rez. PR 6-1939

DR. STRIKOL

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 S. Ashland Ave. (kamb. 211)
VAL: nuo 2—4 ir 6—8; trečiadienį, sešt.
ir sektadienį tik pagal sutartį.
Jei neatsiliepiu vėirduoti, telefonai,
šaukite Midway 3-0001

P. SILEIKIS, O. P.

Orthopedas — Protezistas
Aparatai-Protezai, Med. ban-
džai. Spec. pagalba kojom
(Arch Supports) ir t. t.
VAL: 9-4 ir 6-8, seštadieniais 9-1.
ORTHOPEDIJOS TEHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel. PROspect 6-5081

DR. S. VAITUSH, OPT.

Išduosiu akis įtempius, kurių
yra praeitais metais skaudėjimo bei
svaigimo ir skaudančių akių karsio.
Atlieku trumparegystės ir toliaregys-
tės. Prirenku tobuliausius akinius. Visi
egzaminavimai daromi su elektriniais
instrumentais, rodančiais mažiausius
trūkumus. Speciali atyda kreipiana
į mokyklos vaikus.

4712 South Ashland Ave.
Tel. YArds 7-1873

Val. 10:30 iki 7 v. vak. Seštadienį 10:30
iki 6 val. Sekmd. ir treči. uždara.

Skelbkitės "Drauge"

Remkite dien. Draugą!

DRAUGAS

THE LITHUANIAN DAILY FRIEND
2334 So. Oakley Ave., Chicago 8, Illinois, Tel. VIRginia 7-6641-7-6642
Entered as Second-Class Matter March 31, 1916, at Chicago, Illinois
Under the Act of March 3, 1879.

Member of the Catholic Press Ass'n
Published daily, except Sundays,
by the
Lithuanian Catholic Press Society

PAENYMERATA: Metams
Chicago ir Cicerio \$9.00
Kifur JAV ir Kanadoj \$9.00
Užsienyje \$11.00

Redakcija straipsnius taisy savo nuodžiara. Nesnaudoty straipsnių ne-
saurio, juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį
neatsako. Skelbimų kainos priklauso nuo jų trukmės.

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Naujas adresas: 4255 W. 63rd St.
Ofiso tel. RELiance 5-4113
Reizid. tel. GRovehill 6-0017
Valandos: 1-3 p. m., 6-8 p. m.
Penktadienį, tik po pietų.
Trečiadienį ir seštadienį pagal sutartį

Ofiso tel. CLIFFside 4-2896
Rezidencijos: LAfayette 3-4172

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 West 47th Street
(Kampus 47th ir Hermitage)
VAL: nuo 2 iki 4 ir 6 iki 9 v. vak.
Seštadienį, nuo 2 iki 6 val., išskyr. sek.

DR. FL. TALLAT-KELPSA

Ofisai 20 North Wacker Drive
(Civic Opera House, kamb. 853)
Val. kasdien 12—4
Tel. CENTral 6-2201

5002 West 10th St., Cicero
Val. kasdien 5-8, seštadienį, 1-2 val.
Tel. TOWNhall 3-0959
Kitu laiku ir trečiadienį, susitarus
Reizid. tel. HEmlock 4-7080

DR. VYT. TAURAS-

TUPGIAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR
SPEC. MOTERŲ LIGOS
Ofisai ir rezid.: 2410 W. 51st St.
Tel. PROspect 8-1223 ar

Šviesusis Vilniaus vyskupas

30 m. kai mirė arkiv. J. Matulevičius

DR. J. VAISNORA, MIC, Italija

Lygiai prieš 30 metų, t. y. 1927 m. sausio mėn. 27 d. Kaune amžinai užmerkė akis lietuvių tautos didžiausias ir skaisčiausias asmenybė — arkiv. Jurgis Matulevičius, Apaštališkasis Vizitatorius Lietuvoje, buvęs Vilniaus vyskupas, Marijonų vienuolijos vyriausias vadovas, turėdamas vos 56 metus amžiaus. Gimęs 1871 m. balandžio 13 d. Lūginės kaime, Marijampolės parapijoje, tasai Suvalkiškos lygumų kaimo vaikas iškilo į augščiausias Bažnyčios ir asmeniškos tobulybės viršūnes ir savo gilia siela, visus mylinčia širdimi tapo lyg žibintas, kuris skaisčiai švietė visiems. Dievo Apaizda nuo pat mažumės dienų vedė jį nuostabiomis skausmų, aukos ir bandymų keliais, kad paruoštų, lyg aukšą urnę išbandytą didelėmis, amžiais neįknykstantiems, darbams Kristaus Bažnyčioje. Vos trejų metų būdamas netekęs tėvo, o dešimties — ir nuolat negalavusios motinos, Jurgutis išgyveno vargingo kaimo piemenėlio vargus, neturėdamas kam įsispikšt. Išmoko jau tada kantriai nešti savo vargo našta vienas. Ir visą gyvenimą vėliau niekas negirdėjo iš jo lūpų nusiskundimo savo liga, negalėmis, kentėjimais.

Išlėjęs kančios mokyklą

Kančia — didvyrių mokykla ir Jurgis ją nuo mažų dienų išėjo. Vyresnysis brolis apėmęs valdyti tėvų ūkį, rūpinosi, kad nė viena būrna nebūtų dyka. Ir mažam Jurgui tenka gyvuoliai ganyti, o žiemą jie apšerti, pagirdyti. Nektartą tvarte ir nakvodavo, kur turėjo progos apmąstyti Betliejaus tvartelio skurdą. Išmokė skaityti ir melstis prie sergančios motinos lovos, žiemomis pėsčias lanko Marijampolės mokyklą, menkai aprenktas, dažnai žydukų akmenimis apmėtytas. Bene šiam laikotarpyje gauna kojos ir rankos kaulų džiovą, kuri skaudžiai kankina jį visą gyvenimą, dėl kurios reikės pertraukti mokslą, iškėsti skausmingas operacijas ir nešioti visą gyvenimą ant rankos ir kojos geležinius tvarsčius.

Socialinė mokykla... prie žagrės

Vyresnysis brolis studentas, pastebėjęs mažo Jurgučio gabumus, vieną vasarą parengia jį į Marijampolės gimnaziją, kuria jis lanko pėsčias iš namų ir vis nesiskiria su knyga. Bet iš V klasės turi pasitraukti, nes kojos ir rankos skausmai tiek padidėjo, kad vaikščioti tenka tik kūjokais pasiremiant. Vaisiais šiek tiek apsigydo ir šluobdamas ima vaikščioti paskui sunkią medinę žagrę, jaučių traukiamą. Mat, nereikia skubėti. Nešioja nusususią skrandutę, savo darbo klumpes, valgo kartu su samdiniais. Čia bren-

do didžiojo sociologo pirmoji pažintis darbo žmonių vargų, jų gyvenimo sąlygų, jų psichologijos. Visa tai ateityje atsispindės jo pamoksluose gana vaizdžiai, kai reikės pavaizduoti darbo žmonių vargus.

Augščiausiai įvertinta

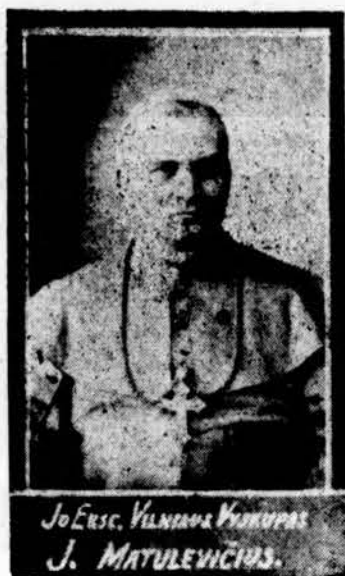
1889 m. Jurgio dėdė, Kielecų gimnazijos lotynų kalbos mokytojas, išsiveža brolių pas save. Čia Matulaitukas tampa Matulevič ir įstoja į Kielecų dvasinę seminariją, o po šios uždarymo — į Varšuvos seminariją. Vasarodamas pas dėdę, perskaito lotynų klasikų, išmoka puikiai lotynų kalbos, kuri bus taip reikalinga būsimam vyskupui. Iš kitų klierikų išsiskiria tiek savo nepaprastais intelektualniais gabumais, tiek savo būdo savybėmis: pamaldumu, susivaldymu, nuoširdumu, draugiškumu. Kaip gabiausias ir pavydingiausias klierikas Kielecų vyskupo siunčiamas į Petrapilio Dvasinę akademiją, kurią po 4 metų baigia magistrų laipsniu, parašęs disertaciją "De iure belli et de pace aeterna" (Apie karo teisę ir amžiną taiką), su pažymiu: eximia cum laude et cum nota primus. Temos pasirinkimas rodo, kur link sta jo dėmesys, būtent į krikščioniškąją sociologiją.

Juo žmogus daugiau žino, juo labiau jaučia, kad tas žinojimas nėra pilnas. Tad ir Matulevičius, jausdamas turimų žinių nepilnumą, vyksta į Šveicarijos Friburgą tobulintis ir tenai vėl per 4 metus, vargingoje darbininkų parapijoje vikarodamas ir užsidirbdamas pragyvenimui, iškentęs vėl skaudžią operaciją, baigia mokslus teologijos daktaro laipsniu, parašęs disertaciją "Doctrina russorum de iustitia originali". Tas rodo, kad jam rūpėjo Rytų Bažnyčios problemos. Sakoma, kad universiteto vadovybė mačiusi reikalo atkreipti šv. Sosto dėmesį į jauną mokytoją ir pamaldų daktarą. Grafaitės ištrauktas iš ligoninės.

Grižęs į Kielecų seminariją profesoriauti neilgai ten dirba: reikia vyksti Varšuvon gydyti savo kaulų džiovą. Ilgus mėnesius apraišiotas išguli vienoje vargingoje Varšuvos ligoninėje. Iš ten jį ištraukia grafaitės Platerytė, parsigabendama savo mergaičių auklėjimo įstai-gon. Dviejų vyrų prilaikomas, pats dar negalėdamas vaikščioti, atvedamas į salę, kur dėsto mergaitėms, revoliucijos dvasia užsikrėtusioms, Bažnyčios mokslą. Įstai-gon grįžta ramybėje darbo nuotaika.

Vos susveikęs Matulevičius iš visos širdies imasi drauge su kun. M. Godlevskiu organizuoti Varšuvos darbininkus, kurie 1905 metų revoliucijos įtakoje buvo užsikrėtę marksistinėmis ir antireliginėmis idėjomis. Pas-

kaitos, susirinkimai kursai, pašnekesiai, užimdavo visą kun. Matulevičiaus laiką. Iš to susikūrė Varšuvos krikščionių demokratų sąjūdis. Matulevičius buvo teoretikas, kalbėtojas, planų sustatytojas, Godlevskis vykdytojas. To darbo ir gražių pasiekų garas paplito po Lenkiją. Kai 1907 m. Petrapilio Dvasinė akademija įsivedė sociologijos katedrą, ji teko kun. J. Matulevičiui. Jis Lenkijai jau buvo atidavęs savo skolą už suteiktą prieglaudą ir sąlygas tenai mokytis. Dabar jis buvo daugia-tautės mokslo įstaigos pažibą. Jo paskaitų labai gilių ir stropiai paruoštų, rinkdavosi klausyti tiek studentai, tiek profesoriai. "Rerum Novarum" idėjos buvo paskleistos ir įdiegtos į jaunosios kartos kunigų širdis ir ne vieną iš jų padarė ne tik gerą kunigą, bet sociologą-visuomenininką. 1909 m. Matulevi-



Jo. E. Matulevičius

čius Kaune skaitė sociologijos paskaitas lietuviams. Jų mintys buvo pagrindas Lietuvos krikščioniškajai demokratijai.

Iš profesoriaus katedros į vienuolio celę

Kai jau Matulevičius Petrapilyje išgarsėjo kaip puikus pamokslininkas ir profesorius, daugelis laukė kurios vyskupijos sostan teks jam atsisėsti. O jis staiga 1911 m. atsisako profesoriaus ir akademijos inspektoriaus vietos ir išvyksta į Šveicarijos Friburgą nežinia ko. Niekam, net iš artimųjų, nebuvo žinoma, kad Matulevičius nuo 1909 m. buvo jau vienuolis marijonas ir po paskutinio senųjų marijonų generolo V. Senkaus mirties (1911.IV.10) jos vyriausias vadovas.

Iki šiol pasekėme tik išorinę Matulevičiaus gyvenimo eigą. Nemažiau yra įdomi ir išvidinė, kai jis rusų sostinės blizgėjime ir augštų dvasiškųjų apsuptyje, vis labiau kreipia akis į savo vidų, į savęs tobulinimą, svarstoma pasaulio garbės tuštumą ir nori pasiaukoti Dievui, visiškai

užsiūlydamas tarp keturių vienuolyno sielų. Jis giliai akimi įvelgia kiek nuostolio turi Katalikų Bažnyčia Rusijoje neturėdama vienuolynų, kuriuos rusų valdžia seniai išnaikino. Ir gimtoje Marijampolės parapijoje po 1908 m. mirdi paskutinis Marijonų vienuolijos generolas ir narys. Matulevičius ryžtasi Bažnyčiai ir Lietuvai išgelbėti šią vienuoliją.

Jis pasiūlo tėvui V. Senkui drąsų planą — atgaivinti vienuoliją slapta, pakeisti išorinius ženklus, prisiderinti prie naujų sąlygų. Generolui Senkui tai buvo tarsi iš dangaus atneštas sumanymas. Įgalioja tuoj pat Matulevičių vyksti į Romą ir tartis su šv. Sostu. Romoje Matulevičiaus planas buvo patvirtintas, jam pačiam leista daryti įžadus, priimti naujokus. Sekančiais 1913 m. pop. Pijus X patvirtino naujus vienuolijos įstatus ir taip marijonų vienuolija buvo išgelbėta. Pirmasis naujokas buvo atidarytas Petrapilyje. Tačiau, esant nuolatiniams pavojui būti susektiems, Matulevičius gabenasi būsimus marijonus į Friburgą, ten atidaro naujokyną ir pats vadovauja. 1911-1914 m. yra vaisingiausi Matulevičiaus dvasios formavimo. Iš tų laikų likęs jo dienoraštis rodo to žmogaus sielos grožį, jo asketikos tobulumą, jo dvasios turtus.

Ateinu vardan taikos kunigaikščio

Sėdęs 1918 m. gruodžio 8 d. į Vilniaus vyskupo sostą tapo uola, į kurią atsimušę įsisiūbavusios tautinio antagonizmo bangos. Per septynerių jo vyskupavimo metų laiką Vilniuje pasikeitė septynis kartus valdžios ir okupacijos. O jis išliko nepajudinamas, neišgąstintas, nors grasintas, kaltintas, šmeižtas. Pirmą kartą įlipęs į Vilniaus katedros sakyklą išdėstė būsimo savo valdymo programą: "Ateinu vardan t", kuris yra meilės ir taikos Kunigaikštis. Skelbsiu Jo meilę, kuris atneš taiką. Esu lietuvis, bet kalbu lenkiškai. Noriu išmokyti ir baltgudiškai, kad visiems būčiau lygiai naudingas patarnauti".

1913 m. su dviem kunigais marijonais vyksta į Jungt. Amerikos Valstybes ir tenai padeda pamatus marijonų pradžiai Amerikoje.

Pasaulinis karas Matulevičių užklumpa Lenkijoje, o 1918 m. atvyksta į Lietuvą ir Marijampolėje atidaro naujokyną. Čia rengiasi tęsti garbingas marijonų tradicijas: imasi parapijos ir organizacinio darbo.

Iš Matulevičiaus dienoraščio matyti, kad jis ypatingu būdu norėjo savo jėgas paaukoti Bažnyčiai, kurią jis, kaip Kristaus sužieduotinė žemė, karštai mylėjo. Dievas tokios aukos kaip tik ir pareikalavo Vilniaus vyskupo soste.

Vilniaus arkivyskupas

Nelaimingas tas mūsų Vilnius. Jis stovi Rytų ir Vakarų kultūrų susikirtime, kur susiduria trys tautos, trys religijos, kur priešingoms srovėms susitiktus, kyla audros, kovos. Tose kovose retas Vilniaus vyskupas mirė savo soste. Ir dabar nuo 1907 m. vyskupija neturėjo ganytojo. Kai šv. Sostas parėjo duoti Vilniui vyskupą, visų akys nukrypo į Matulevičių. Jį rėmė Lietuvos taryba, Žemaičių vyskupas Karevičius, nori pasiaukoti Dievui, visiškai

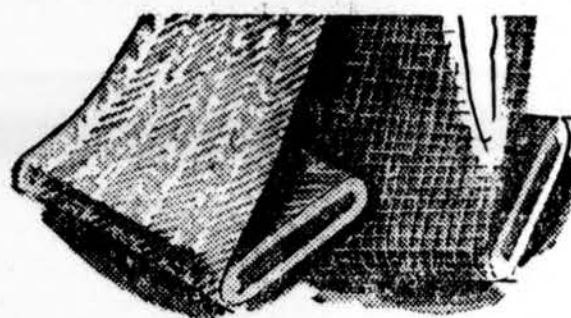
Vizitatorius Lenkijai Mons. Rati, kuris pažino Matulevičių Varšuvoje ir jo vadovybėje, marijonų vienuolyno Dievanuose, prieš savo kongregaciją į vyskupus tikėję rekolekcijas. Tik vienas Matulevičius, kuris visą gyvenimą nerėjo "užsidiaryti kokiame kampučyje ir apverkti savo nuodėmes", kuris vengė garbės ir poaukščių, visa darė, kad išvengtų vyskupo vietos. Kai Lietuvos tarybos delegacija atvyko į Marijampolę jo perkalbėti, jis atsakė: "Jūs norite mane pražudyti, Argi nežinote, kokie ten tautybių santykiai. Jei mano auka reikalinga, aš jos nebijau, tik abejoju ar pasiaukodamas galėsiu bent kiek gero padaryti. Teesie Dievo valia!"

Atgal į Lietuvą

Bet Dievas ir vėl išdėdė jo prašymą — būti skudura, kuriuo valoma Bažnyčios dulkės ir purvai. O tų dulkų buvo susirinkę kaip tik jo tėvynėje Lietuvoje. Lietuvos vyskupijų priklausomybė nuo metropolijų, esančių už Lietuvos ribų, surizgę santykiai su šv. Sostu, įkai-

tinta visuomenės nuotaika dėl Vilniaus klausimo, reiklavo skubios akcijos. Ir pop. Pijus XI siunčia Matulevičių su Apaštališkojo Vizitatoriaus titulu ir plačiais įgaliojimais į Lietuvą. O vaizdas ten buvo liūdnas. Iš Kauno rėšo: "Pamatęs, kokia čia padėtis, verkiau. Melskitės, (Tęsiąs 2 pus.)

Yra kalbama mieste, kad STEIN TEXTILE BENDROVEJE rasite didžiausią pasirinkimą už nebrangias kainas įvairių vilninių, šilkinų, medvilninių, užuolaidoms ir už dangalams medžiagos. Taip pat ir paltams medžiagų vyrams ir moterims.



STEIN'AS turi metinį išpardavimą, štai pavyzdys kainų:

Geriausios ANGLIŠKOS bei "worsted" MEDŽIAGOS kostumams, kurių kainos paprastai yra \$9.80, dabar tik \$4.50
Visokias pamašų už pigias kainas. Spausdintas šilkas ir plaukamas "Sil-O-Shan", "antique taffeta", paprastai \$1.98, dabar tik \$1.98c
60 colių vilnonės medžiagos ir "flannel" vyriškiems ir moteriškiems kostumams tik \$1.89
48 colių užuolaidoms bei uždangoms medžiagos, vertės iki \$2.98, tik \$1.39
Grynų spalvų Fortisan ir Metallic Cloth užuolaidoms tik \$1.09

Atvykite į STEIN TEXTILE ir patys įsitikinkite. Su kiekviena pirkiniumi virš \$20.00 gausite vieną sušnelei medžiagos kaip dovaną.

Pas STEIN'Ą jūs rasite didelį pasirinkimą nuotakoms, kaip tai "laces", satiną, taffetą, "brocades", Shantung, ir t. t. Taip pat liekanas medžiagų pamašams už baisiai pigias kainas.

STEIN TEXTILE CO.

1306 SOUTH UNION AVENUE

1 blokas į rytus nuo Halsted St., 1/2 bloko į pietus nuo Roosevelt Rd. Atidara 7 dienas savaitėje iki 5:30 val. vak. Tel. MONroe 6-8152.

10 Atsakymų Kodėl Apsimoka Taupyti Standard Federal Taupymo B-vėje

1. Stipriausia Taupymo Bendrovė Chicagoje.
2. Turtas \$58,000,000.00
3. Atsargos Fondas virš \$5,000,000.00
4. Standard Namas ir visi įrengimai vert. virš \$1,000,000.00, bet knygoje rodoma už \$1.00.
5. Pakėlimo dividendą 1/4% visoms taupymo sąskaitoms.
6. Visados išmokėjome Taupytojams pagal pareikalavimą depresijos ir karo laikais.
7. Visi Taupytojų pinigai investuoti į United States Government garantuotus morgičius ir bonus.
8. Teisingas patarnavimas visuose skyriuose.
9. Visi Direktorai lietuviai.
10. Narys Federal Savings & Loan Insurance Corporation ir Federal Home Loan Bank Sistemos.

Pinigai įdėti prieš 11-tą dieną, neša dividendą už visą mėnesį.

CHARTERED AND SUPERVISED BY
THE UNITED STATES GOVERNMENT

JUSTIN MACKIEWICH, President

JUSTIN MACKIEWICH, Jr., Vice-President

DARBO VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštad. nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais visai neatidaro.

Standard Federal Savings
AND LOAN ASSOCIATION
OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
(Archer Ave. at Sacramento)
PHONE: Virginia 7-1141

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

nuoširdžiai kviečia Tamstą atlankyti mūsų bendrovės naują namą — vieną gražiausių ir moderniškiausių įrengtą visoje Illinois valstybėje.

CHICAGO SAVINGS per paskutinius 32 metus — nuo josios įsikūrimo 1924 metų iki šios dienos — be pertraukos kas 6 mėnesiai išmokėdavo ir išmoka savo taupytojams augštesnį dividendą negu dauguma kitų šios rūšies įstaigų. Tą patį liudija, kad CHICAGO SAVINGS valdyba ir direktoriai visą laiką bendrovės reikalus tvarko ne kelių asmenų, bet visų taupytojų naudai.

Tamta, pasidėjęs taupomus pinigus pas mus, gausi ne tik atidrusią saugumą, augstą dividendą, bet veltui gausi dar daug kitų patarnavimų, už kuriuos kitose įstaigose turėsi mokėti.

Mūsų turtas virš \$20,000,000.00.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6245 So. Western Avenue G.Rovehill 6-7575 Chicago, Illinois

ATDARA: pirmadienį nuo 12 iki 3, antradienį ir penktadienį nuo 9 iki 4, ketvirtadienį nuo 9 iki 8, trečiadienį uždaryta visą dieną, o šeštadienį nuo 9 iki 2 val. po pietų.

CHICAGOS LIETUVIŲ DR-JOS METINIS VAKARAS

SEKMADIENĮ, SAUSIO MĖN. 27-tą DIENĄ CHICAGOS LIETUVIŲ AUDITORIJOJE, 3133 SOUTH HALSTED STREET

Programą atliks K. Steponavičiaus vadovaujamas Chicago Lietuvių PIRMYN choras, sudainuodamas visą eilę puikių dainų iš Carmen, Čigonų barono ir kitų, o taip pat kelias liaudies dainas.

Dalyvaus šie solistai-dainininkai: Antanas PEŠKYS, Onuks STEPHENS, Irene KELLY, Praurimė KRASAUSKAITE, Loretta COOPER, Asta MAURUKAITE, Algirdas SNARSKIS ir J. LAURUSONIS. Iš Cicero dalyvaus jau spėjusi pasižymėti šokėjų grupė.

SOKIAMS GROS PAKŠTO ORKESTRAS.

Pradžią — 3:30 valandą po pietų. Įėjimas — \$1.50

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Eugenijaus Grudžio poezijos knyga **AGUCOS IR SMELIS** jau išėjo iš spaudos, papuošta originaliu dail. K. Veselkos viršeliu. Išleido Lietuvių Knygos klubas. Tai pirmoji eilėraščių knyga autoriaus, kuris daugeliui buvo pažįstamas iš mėgiamos dainos "Neišėik, neišėik tu iš sodžiaus", o taipgi iš jo stiprių eilėraščių mūsų periodikoje. Kaip šio leidinio applanke sakoma, "Su liaudies poeto pagarbą, bet ir su aštriu tyrinėtojo žvilgsniu, stovi Grudis didžiojo buities nuotykių aki-vaizdoje". Jo eilėraščiai giliai išmąstyti, jaučiamas įsikišimas naujų reikšmės formų. Poeziją jis augštai vertina, tarmas: "Tu esi mano urvas ir skydas — ir lankas. / Tu esi mano skydas prieš žvėrį, / ir urvas nuo liūtės. / Tu esi mano lankas / dangiškiems paukščiams medžioti". Jis jaučia nenumaldomą linkimą kurti. Anot jo — "Reikia, kad kas nors rašytų apie šį gyvenimą mažytį".

Si jo poezijos knyga turi 70 puslapių, eilėraščiai paskirstyti į šiuos skyrius: Benediktinas, Saulės lankas, Pantera. Pasi-rinktoje tematikoje daug vietos skiriama gamtai ir žmogaus sielos paslaptims. Vengdamas tiesioginės patriotikos, vis dėlto tautos herojų vardu jis skelbia: "Nedainuokit mums meilės — nes mirtis yra mums meilės mąstas". Jis ilgisi tėviškės ramybės, tarmas: "Miegot dar vienkartin senajame name / vidur laukų. / Medinių rąstų sienos su šventų paveikslais, / varinė laikrodžio švytuoklė, / aprūkusios nuo lempos lubos / ir pernyktės verbos. / Miegot senoj medinėj lovcj, / šurkščiame lininėm drobėm užsiklojus".

Jo poezijoje randa vietos ir religinis momentas. Eilėraštyje "Naujas Testamentas" jis per gyvena tuos pačius jausmus, ką muitininkas, ką ir rūbo kraštas prisilietusi moteriškė, jis gieda hosanna ir jaučiasi Simonu

Kireniečiu. "Kaprizė" jis pasakoja apie sklaidomą Evangeliją. Poeto širdis gili Tikėjime, kur jis mato Viešpaties ženklą ant duonos, slenksčio ir laukų kelelio, kai jis jaučia, kad Viešpats neapgynė jo laukų, namo ir artimųjų, ir kai vistiek tvirtaria: "Palaimintas Viešpaties vardas". Knygos kaina — \$1.

• Motina Gailestingoji — tokiu pavadinimu gegužės mėnesio skaitymų knygelę baigė ruošti kun. dr. J. Prunskis ir atidavė spaudai. Skaitymai bus trumpi, su daugybe pavyzdžių ir garsiųjų žmonių minčių. Numatoma išspausdinti balandžio mėn. pradžioje. Leidžia Liet. Knygos klubas.

• Romano premijos įteikimo iškilmės iš įrengtųjų juostelių per Amerikos Balso stotį praėjusią sekmadienį buvo pertransliuotos į Lietuvą. Chicagoje jos buvo gerai girdimos.

• Lietuvių Menininkų klubas Chicagoje ruošia religinio meno koncertą, kuris įvyks š. m. balandžio 7 d. šv. Kryžiaus bažnyčioje.

Klebonas kun. A. M. Linkus maloniai leido tą koncertą bažnyčioje išpildyti, paremdamas mūsų menininkų pastangas kultūriniam darbe.

• Dr. J. Remeika, Lietuvos Rytų Sienų Komisijos New Yorke bendradarbis, yra surinkęs nemažą istorinės medžiagos apie lietuvių gudų-ukrainiečių santykius. Apie tai jau yra ir nemaža parašė. Dr. J. Remeika gyvena Manneime, Vokietijoje. (E)

BALYS

Radio - Television

SALES — SERVICE

Rekordai — Dovanos — Filmai ir Elektriniai Prietaisai
2646 West 71st Street
Tel. PROspect 8-5374

Krautuvi, atidara Pirm. Ktv. 9-9, Antr. Treč. Šešt. 9-6, Sekm. 9-2.

PIGIAI IR SAUGIAI

PERKRAUSTAU

BALDUS

VIETOJE IR IS TOLIAU

K. EIDUKONIS

Turiu naują didelį sunkvežimį ir apdraudas

2313 W. 91st St. Chicago, Ill.

Tel. PResscott 9-2781

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS IR GAZOLINO STOTIS

Lyginimas, dažymas, taisomi ir reguliuojami (tune up) motorai, stabdžiai, transmisijos ir t.t. Alyva, baterijos ir padangos. Taip pat mano garaže perkamus dulstintuvus įdedu veitui.

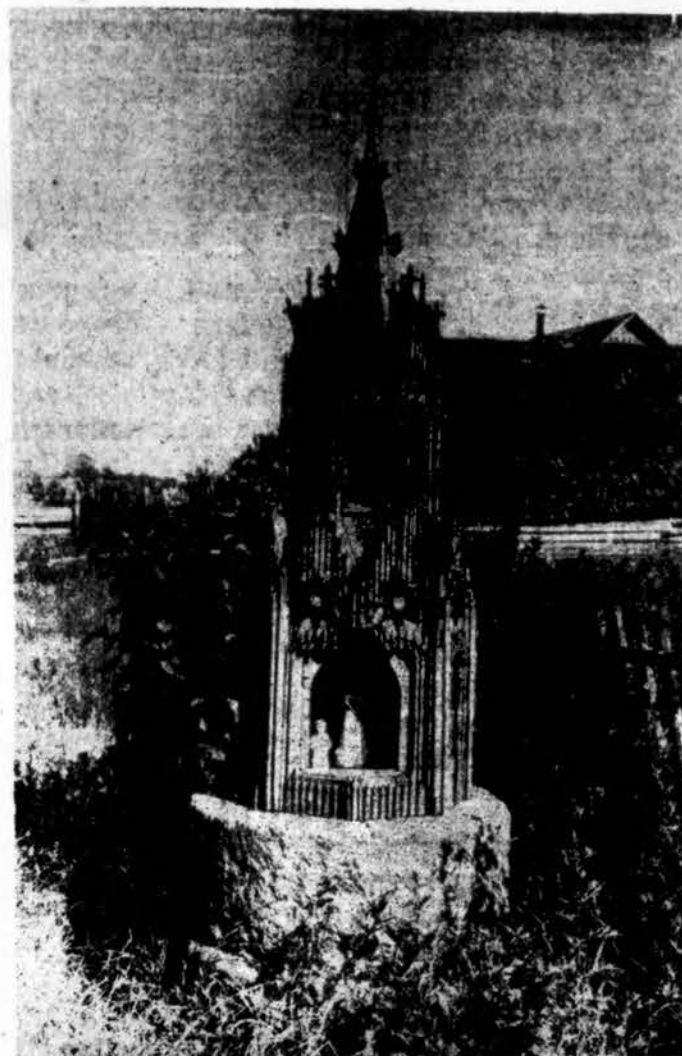
(MUFFLERS INSTALLED FREE)

Ford 41-53	\$8.25	Mercery 49-51	\$8.95
Chev. All 1937-53	8.25	Olds, 6 cyl. 41-50	8.20
Chevrolet 54-55	9.95	Plymouth 42-56	9.95
Chrysler 6, 42-52	9.91	Pontiac 37-54	8.95
Dodge 6, 42-56	9.95	Buick 37-52	12.00

Ir taip pat čia neišvardintiems automobiliams. Išmetimo paipą irgi įdedama veitui, įeigu perkama kartu su dulstintuvu. Darbas atliekamas patyrusių mechanikų. Dirbtuvė atidaryta: nuo 8 v. ryto iki 9 val. vak. Sek. uždaryta.

M. ČESAS

1934 West 59th Street Tel. GR 6-9136



Koplytėlė Lietuvoje

Vilniaus vyskupas

(Atkelta iš 3 pusl.)

kad Dievas duotų man jėgų nugalėti visas sunkenybes".

Matulevičius žinojo, kad jo ginklas — tai ugningas Dievo ir artimo meilės pilnas žodis. Todėl kiekviena proga kalba Lietuvos katalikiškajai visuomenei, dėsini su valdžia. Jo ne tik dieny, bet dažniausia ir naktų darbo vaisius — Lietuvos bažnytinės provincijos įkūrimas. 1926 m. dar aplanko Amerikos lietuvius, tenai pasako 200. pamokslų ir kalbų, neša Dievo meilės ir suraminimo žodį emigrantams. Grįžęs Lietuvon sėda prie konkordato projekto paruošimo, vizituoja-reformuoja vienuolynus, seminarijas, prieda bažnytinės provincijos steigime. Tačiau jėgų įtempime kūnas neatlaiko: po sunkios arandžio operacijos, paraginęs m.r.jonus rikiuotis ir pasiūvesti, amžinai užmerkia akis.

Tobulos asmenybės pavyzdys

Matulevičius Lietuvoje neilgai gyveno. Neparašė ir nepalikto storų mokslo knygų. Bet jis paliko stipresnę už granitą savo tobulos asmenybės pavyzdį. Vilniuje, tame tautų širšyne, jis mokė katalikiškos-visuotinės Dievo ir artimo meilės. Marijonų vienuolijoje mokė savęs išsižadėjimo, nuolankumo, pasiaukojimo ir kitų dorybių. Kaudė mokė protingos savo krašto meilės. Jame buvo įkūnyta Kristaus meilės dvasia, Pauliaus apštalos uolumas. Dėl to jis liko būsimoms kartoms lietuvių tautos pusičižiavimas ir garbė. Jo asmenybė traukė prie savęs visus be tautos, religijos ar įsitikinimų skirtumo. Visiems ir visada prieinamas, jis ėmė ant savo pečių kitų negales ir naštas, kad jas nuvestų prie to, kuris pažadėjo visus atgaivinti.

Nežinojo kas yra kerštas net tada, kai jam jau perdaug įskaudavo. Jo obalsis — vince malum in bono (gerumu nugalėti).

bloja) — buvo Vilniaus darbo palydovas. Marijonų veiklai parinko motto: Kristui ir Bažnyčiai. Sino obalsiu patsai gyveno, jam savo jėgas paaukojo. Dėl to jam mirus iš visų pusių pasigirdo balsai: "Tai buvo šventasis". Dievas jį anksti pašaukė pas save, kad danguje būtų vargšų savo brolių užtarytojas, kaip kad buvo čia žemėje, ypačiai šiose sunkių bėdų dienose.

STATYBAI
IR NAMŲ
PATAISYMAI
PRISTATOM
Isokių Rūšių
VEDŽIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO

STASYS LITVANS, Prez.
3039 So. Halsted St.
Tel. Victory 2-1272

Apkainavimą ir Prekių Pristatymą Teikiame Nemokamai
Raštinė atidara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 8 val. vakaro

NUO UZSISENEJUSIŲ SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ IR ATVIRŲ ODOS LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENU ATVIRŲ IR SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ, nagali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti nesijų užsienėjų ligos žaizdos niežėjimą, ir skaudėjimą, senų atvirų ir skaudančių žaizdų uždegimą LEGULO Ointment. Jos gydymo ypatybės palengvins jus skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite ją taipgi nuo skaudančių nudegimų. Ji taipgi pašalina niežėjimą ligos vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina persėjimą ligos vadinamos ATHLETIC'S FOOT, sustabdo džiovinimą odos ir perplėšimą tarpplėščių. Yra tinkama vartoti nuo džiūstančios suskilios odos dedirvinę odos išdirvinę ir t.t. taipgi tinkama vartoti vaikams, kada pasirodo skaudus išbėrimas nuo vystyklų. Ji yra gera gyduoju nuo išviršinių odos ligų. Legulo Ointment yra paruošama po 15 c., \$1.25, ir \$3.50. Pirkite valstiniuose Chemistų ir apylinkėse. Milwaukee, Wisc., Ga v Ind. ir Detroit, Michigan arba rašydami ir atsiskaitę Money order.

LEGULO, Department D,
5618 W. Eddy St., Chicago 34, Ill.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų ši bendrovė pergyveno karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes ir savo taupytojams išmokėjo kiekvieną sutauptą dolerį.
- Augstus dividendus išmokėjo visada be perstojo.
- Partraukėme jūsų pinigus iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigams padėti nereikia važinėti.

Jūs galite pasiūsti paštą.

Mes apmokėsime pašto išlaidas.

PRADĖKITE TAUPYTI SIANDIEN!

2202 W. Cermak Rd., Chicago 8, Ill.

Phone VI 7-7747

JOHN J. KAZANAUSKAS, Prez.

Chartered & Supervised by the United States Government

Išrašius VALANDOS: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9-tos valandos ryto iki 8 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų. Trečiadieniais visai neatsidaro.

Mes mokame Aukštą Dividendą

MIDLAND
Savings and Loan Association

PER 40 METŲ VISŲ LIETUVIŠKŲ KOLONIJŲ SAUGIAUSIA IR PELNINGIAUSIA TAUPYMO BENDROVĖ

4038 Archer Avenue Tel. LA3-6719
AUGUST SALDUKAS Prezidentas



1957 BUICKAS

Tik

\$2,595.00

Dynaflow, Radio, Apšildymas, Baltos Padangos
Lietuviškoje Prekyboje—**MILDA BUICK, Inc.**
907 W. 35th St., Chicago 9, Ill. LA 3-2022

PERKRAUSTYMAI — MOVING

Pigus, sąžiningas darbas. Visi apdraudimai. Jis artimų ir tolimų distancijų. Šaukite sekančiai:



ANTANAS VILIMAS

5415 S. LITUANICA AVE., CHICAGO, ILL.

Telefonas — FRontier 6-1882



ANGLIS IR PEGIJAMS ALIEJŲ PRISTATOM I VISAS MIESTO DALIS TUOJAU PAT
Saugus baldų perkraustymas asmenų turinčių ilgą patyrimą.

STASYS FABIJONAS
2146 So. Wayne Ave., Tel. Virginia 7-7097

JONAS GRADINSKAS

J. G. TELEVISION COMPANY

2512 W. 47th St. TEL. FRONTIER 6-1998
PARDAVIMAS IR TAISYMAS

TV IŠPARDAVIMAS
NUOLAIDA IKI 1/3!

NARIAI LIETUVIŲ TAUP. IR SKOLINIMO

B-VIŲ LYGOS, KURIOSE Kiekvieno Sutaupos Apdraustos iki \$10,000.00
IR
Packolos Duodamos Namų Įsigijimui Lengvomis Sąlygomis

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6245 S. Western Ave., Chicago 36, Ill.

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 W. 47th St., Chicago 32, Ill.

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3430 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 S. 49th St., Cicero 50, Ill., tel. TO 3-8131-32

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Skaitykite ir platinkite dienraštį "Draugas".

VELTUI DOVANOS TAUPYTOJAMS!

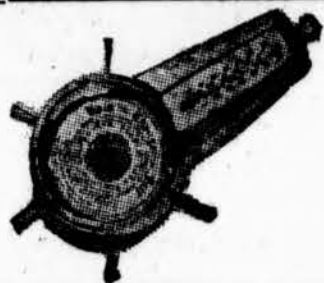


ELEKTRINIS SKUSTUVAS

... JEI ĮDEDATE \$1,000.00 ...

TERMOMETRAS

... JEI ĮDEDATE \$100.00 ...



O BE TO... SAUGUMAS

KIEKVIENA SĄSKAITA YRA FEDERALINIAI
APDRAUSTA JŪSŲ SAUGUMUI IKI \$10,000.00

O BE TO... GAUSITE DIVIDENDĄ,

ant pilnos pinigų sumos nuo padėtos dienos, kuris dabartiniu laiku yra be abejonės aukščiausias visoj Chicagoje... Mūsų rekordas rodo, kad nereikia pinigų išlaikyti mūsų bendrovėje ilgus metus, kad gavus augstus dividendus.

MŪSŲ REKORDAS RODO, KAD METAS NUO METO MŪSŲ TAUPYTOJAI GAU- NA DAUGIAU PELNO UŽ SUTAUPAS!

ATIDARYKITE SĄSKAITĄ DABAR SAU IR SAVO ŠEIMAI... IR PADEKITE PADIDINTI TAUPYTOJŲ SKAIČIŲ. PER SAUSIO MĖNESĮ, ŠIOJ STIPRIOJ LIETUVIŲ ĮSTALGOJ NUO 9,500 IKI 10,000 SĄSKAITŲ.

AČIŲ UŽ JŪSŲ PRIELANKUMĄ!



St. Anthony Savings AND LOAN ASSOCIATION

1447 So. 49th Court

Cicero 50, Illinois

Telefonai: TOWNHALL 3-8131 ir BISHOP 2-1397

Atdara kasdien nuo 9 val. ryto iki 5 val. po pietų; pirmadieniais vakarais iki 8 val.; šeštadieniais iki 1 val. po pietų; trečiadieniais uždara.

JUOZAS GRIBAUŠKAS, Vedėjas

Patarnautojos kalba lietuviškai.

KAS YRA SENATVĖ?

J. VENCKUS, S. J. Urugvajus

Lietuviai mokslininkas Juozas M. Venckus, jezuitas, yra gimęs Upienų kaime, Vėiržėnų par., Kretingos apskr., 1897 m. sausio 26 d., taigi šiandien jam sueina 60 m. amžiaus. Po savo teologinių studijų įsijau Vyt. Didžio universitete Kaune baigė biologiją ir gamtos mokslų studijas giliai Louvaino universitete, o Muenchene išklauė medicinos kursą. Lietuvoje buvo Jėzuitų gimnazijos inspektorius. Tremties išbėgė į užsienį, kurį laiką dėstė bakteriologiją Scrantono universitete, vėliau profesoravo Georgetowno universitete Washingtono ir paskutiniu metu buvo pakviestas profesorauti į Montevideo, Urugvajų. Jo mokslinių studijų buvo išspausdinta Belgijoje, Ispanijoje ir JAV-se. Su šiuo straipsniu šis garbus sukaktuvinis kas lietuvis mokslininkas pradedas platesnį bendradarbiavimą mūsų dienraštyje. — Red.

Kad visi mainomės, keičiamės, senstame, tą visi žinome. Kas nėra matęs žmonių, kurių senatvė yra liūdna: jie yra pamišę, nusiminę, vienišai, apleistai, be draugų. Iš kitos pusės — esame matę žmonių, kurių gyvenimo saulėleidis yra labai gražus, nors ir nebėra brangių žmonių meilės pabučiavimo, bet lygiai nebėra ir priešų Judo pabučiavimo. Gracianas sakydavo: jauni žmonės nori sulaukti senatvės, o kada pasensta, nebenori nei būti, nei rodytis seni.

Šį kartą pakalbėkime, kas yra senatvė arba senatvės teorijos, o kitą kartą pakalbėsim, kaip reikia mokėti senti. Dar galėtume pakalbėti, kaip senatvės reiškiniai žmogaus kūną paliečia — tai būtų senų žmonių anatomija, histologija, fiziologija, chemija. Yra taip pat įdomi žmogaus senėjimo psichologija. Būtų nepaprastai įdomu pasakyti kokių žmonių žmonių gyvenimą, kurie pasiekė didelio amžiaus, bet pasiliko ir fiziškai ir intelektualiai judrūs, energingi, šviesūs, darbštūs, kaip antai W. Churchill, G. Bernard Shaw, Leonas XIII, Pijus XII. Vienas sulaukęs 80 metų valdė didžią pasaulio imperiją, kitas rašė gražiausius veikalus, o du paskutiniai vienas valdė, kitas dar valdė didžiausią ir gausiausią Kristaus Bažnyčią. O kitas vos sulaukęs 60 metų yra jau kaip sena nuplyšusi marška, kuri jau niekam nebentinka.

Nuo kada prasideda senatvė?

Hipokratas, medicinos tėvas, jau vadina žmones senais, kurie pasiekė 56 amžiaus metus. Daubenton sako, kad senatvė prasideda su 63 metais, o Flourens mano, kad senatvė prasideda su 70 metais. Matome, kad pažiūrų skirtumas pacina nuo neįlygių reikalavimų, kokius kas stato. Be abejo, yra senatvės ankstyva ir vėlyva, be to senatvė gali būti fiziologinė ir patologinė: pirmame atsitikime senatvė bus natūrali, o antrame — nuo perkentėtų ligų. Kiti dar įveda daugybių padalinių: presenilinis amžius, senatvė ir mediciniškai kalbant decrepitudos su marazmais, bet šitas paskutinis etapas, kurį žmonės vadina suvaikėjimu, nėra fiziologinis reiškinys, bet patologinis, kada prie šiaip jau neatsparios senatvės prisideda kokios ligos, kaip vėžys, diabetas ir kitokios sunkios ligos, į kurias jau nuvargęs organizmas prastai reaguoja.

Senėjimo teorijos

Teorija yra minties išraiška, kuri turi savo naudą visą elę faktų, bet tikros tiesos dar neįrodo. Teorijos turi tą naudą, kad verčia žmogaus protą judėti, ieškoti naujų mokslinių faktų, išgalvoti naujus eksperimentų būdus. Būvimas daug teorijų rodo, kad dalykas dar nėra

visiškai įrodytas. Senėjimas yra labai sudėtinis įvykis žmogaus gyvenime, jo organizme, todėl ir nelaukiame greito išaiškinimo ir kad visi lygiu būdu aiškintų. Kokios yra tos teorijos?

1. Intoksikacijos teorija

Šią teoriją patiekė rusų biologas Ilija Mečnikovas (1845 — 1916). Intoksikacija galima supaprastai labai plačia prasme. Žmogus visokiais būdais gali savo organizmą nuodinti: alkoholiu, nikotinu (rūkymu), kafeinu (gerdamas daug stiprios kavos ar arbatos), arba dirbdamas fabrikuose, kur turi reikalą su gyvuoju sidabru, ar švinu, jei jo nesisaugojama. Apinuodijimas gali būti valgant nuodingus grybus, sugedusią žuvį, mėsą ir pan. Visie tie agentai nėra natūralūs, nereikia natūralinių, fiziologinių senėjimo priežasčių.

Mečnikovas kitką mano. Visi žinome, jog ką tik gimęs savo virškinamame trakte neturi nė jokių bakterijų. Po keletos valandų jau pavalgę turi bakte-

rijų. Mečnikovas mano, kad kai kurios rūšys tų bakterijų, kurios gyvena žmogaus viduriuose, nors tikroje ir griežtoje prasmėje ir ne patogeniškos, bet vistiek ilgai nuodingos, Mečnikovas (Nukelta į 7 psl.)

SOPHIE B. ARCUS RADIO PROGRAMA

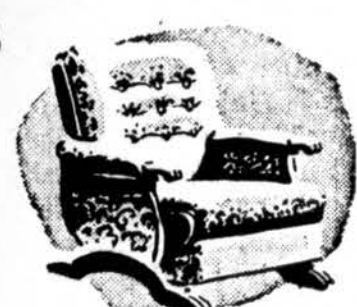
Iš WGES stoties — Danga 1390
PIRMADIENIO vak. nuo 7-8 v.
NUO PIRMAD. IKI PENKTAD.
8:45 iki 9:30 val. ryte
SEKSTAD. 8:30 iki 9:30 ryte
SEKSTAD. 8:30 — 9:30 v. r. iš stoties
WOPA — 1490 kil.
7159 SO. MAPLEWOOD AVE.
Chicago 29, Ill. HEMLOCK 4-2413

LIETUVŲ IR KITŲ VALSTYBIŲ
PASTO ŽENKLŲ
galima įsigyti pigiomis kainomis pas:
RICHARD ESTKA,
2645 West 71st St., Chicago, Illinois.
Kainoraščiai prisijungiant nemokamai.

MOVING

A. BENIULIS atlieka įvairius
perkraustymus bei pervedimus
iš tolimų ir artimų atstumų.
Tel. Bishop 7-7075 arba
PRospect 8-9842

SPECIALUS BARGENAS INVENTORIAUS ISPARDAVIMAS



4 gabalų miegamojo setas,
1 rėmai su spyruoklėmis,
spyruoklinis matracas,
3 vanity lempos, 2 pagalvės
lovai ir 1 mažas kilimėlis \$169.95

FELIX A. RAUDONIS, NELMIE BERTULIS, Sav.

ROOSEVELT FURNITURE Co.

2310 W. Roosevelt Road Telef. SEeley 3-4711

Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

Pradėkit Taupyti Šiandien, Turėsit Rytą!

Taigi, dabar pradėkite taupyti šioje lietuviškoje
įstaigoje — BRIGHTON SAVINGS AND LOAN!
Kiekvieno taupytojo indėlai apdrausti iki \$10,000.00

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N

4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave.
CHARLES ZEKUS, Sekretorius

OFISO VALANDOS:

Pirmadien., antradien., penktadien. ir Trečiadien. 9 ryto iki 12 val.
Šeštadien. 9 val. ryto iki 4:30 p.p. Ketvirtadien. 9 val. iki 5 val. vak.

TELEVIZIJA • RADIJAS

HI- FI FONOGRAFAI • VOKIŠKI RADIJAI
DIDELIS PASIRINKIMAS • PARDUODAME IR TAISOME
FRANK'S TV & RADIO, INC.
3240 So. Halsted St. CALumet 5-7252

Atliekame didelius ir mažus automobilių remontus. Lyginimas, dažymas, Elektrinis suliedinimas. Parduodame automobilių dalis.
Sinclair gazolino stotis "PAGALBA"
Sinclair gazolino stotis "PAGALBA" — A. Stanevičius, Sav.
2641 West 71st St. (Kampas Talman Ave.)
Telef. PRospect 8-9842, Namų tel. WALbrook 5-5934

VIRŠ 15,000,000 Amerikos gyventojų žino,

kad taupyti apdraustose Taupymo ir Skolinimo Bendrovėse yra saugu ir pelninga.

Universal Savings and Loan Association užtikrina saugumą ir greitą pelną.

Saugumą užtikrina Sąjunga Valstybių valižijos agentūra iki \$10,000.00 kiekvienam indėliui ir reikalingi rezervai, o pelną — pavyrusių ir sąžiningų vėdėjų pastangos.

Galite taupyti atvykdami asmeniškai ar per laiškus. Bus greitas ir draugiškas patarnavimas.

Dėl paskolų ir visais finansiniais reikalais kreipkitės:

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1800 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

Mūza kalėjime

Ukrainiečių kūrybos antologija
JŪOZAS VIEKSNYS, Kalifornija

Lietuvių ir ukrainiečių tautos pastarųjų dviejų šimtmečių bėgyje žygiavo ta pačia kryptimi, nors ir ne tais pat žingsniais ir ne tais pačiais istoriniais vinčiais. Prieš dešimtį metų mes šventėme 400 metų sukaktį nuo pirmosios lietuviškos knygos pasirodymo. Ukrainiečių gi kalbą į literatūrinį pasaulį įvedė jų rašytojas Ivan Kotliarevskij tik 1798 m. Vergilijaus Enelidos vertimu. Netrukus išliko didysis ukrainiečių tautinis poetas Taras Ševčenko (1814-1861), išjudinęs tautos kūrybinę galia ir nerimą sukrėtęs jos politines aspiracijas. Jis sekė daugelis kitų rašytojų, daugiausia poetų: Kuliš, Kostomarov, Tešlenko ir kt.

Ukrainiečių tautinės sąmonės kilimas rimtai ėmė gąsdinti Maskvos despotus. Ir tas pats caras Mikalojus I, kuris Lietuvon pasiuntė Muravjovą Koriką, savo vidaus reikalų ministerio kunigikšč'o Valujevo lūpomis grėsmingai bylojo:

— Ukrainiečių kalbos niekada nebuvo ir niekada nebus.

Pats Ševčenko, vėliau ir jo sekėjai, buvo tampa po kalėjimų ir Sibiro tremtį, o kunigų spausdinimas ukrainiečių kalba uždraustas. Tačiau brutali rusų pastangos sustabdė ukrainiečių tautinės kultūros kilimą išaukė ir politinę kovą. 1900 m. buvo suorganizuota pirmoji ukrainiečių politinė partija, kuri orientavo tautos pastangas 1905 m. revoliucijoje. Kaip lietuvių, taip ir ukrainiečių tautos vadai pirmoje Pasaulinio karo ir revoliucijos blaškomus laivus rityngiai vairavo į nepriklausomybės uostas. Mums pasisekė, jiems ne. Tiesa, ukrainiečiai, kaip ir mes, net 25 dienas ankščiau — 1918 m. sausio mėn. 22 d. — deklaravo savo nepriklausomybę, bet trejus metus užsitęsusi kovose buvo įveikti ir turėjo kapituliuoti, šikart raudonajai, Maskvai.

Ukrainos renesanso laikotarpis Trumpas ir sunkiomis kovomis paženklintas Ukrainos nepriklausomybės laikotarpis, nors ir neatnešė jokių politinių laimėjimų, tačiau giliai sukrėtė tautos sielą. Tautos energija vėl susikoncentravo tautinių bei kultūrinių vertybių kūryboje.

Pirmieji keli raudonosios okupacijos metai, palyginti, buvo nesunkūs. Ukrainos renesansas sužydėjo visame kultūriniame gyvenime. Ševčenko sėkla nešė gausių vaisių. Pirmojo Pasaulinio karo metu išaugusi jaunoji ukrainiečių kūrėjų karta dabar subrendo ir reikšėsi gajų kūrybinio pajėgumu. Išliko tokie poetų vardai, kaip Mykola Zerov, Maksym Rylsky, Yevhen Plužnyk ir virš jų visų Pavlo Tyčyna; prozos rašytojai — Mykola Kuliš, Valerian Pidmohilny, Hryhorij Kosynka ir kt.

Rašytojui Mykola Khvylovy pradėjus, visuose „lesniuose“ kultūros centruose ėmė augti.

literatūrinių diskusijų klubai. Khvylovy šūkis „Salin nuo Maskvos“ poeto Zerovo kūryboje atsiliepė Ad Fontes: nuo Maskvos, prie tikrųjų kūrybos šaltinių klasikiniame ir vakarų pasaulyje. Kūrėjo žodis bandė laimėti ten, kur buvo suklupęs ginklas. Bet tas pats kūjis ir pjautuvas, kuris sunaikino ukrainiečių tautos laisvės svajones, nutildė ir mūza. Maskvos ataka prieš pavergtos Ukrainos laisvą žodį buvo gerai suplanuota ir savo apimtimi visuotinė. 1929 m. prasidėjusioji akcija sunaikino ne tik intelektualinį elitą, bet kiek vėliau ir patį tautos nugaraulį — ukrainietiską kaimą.

Slaughtose Maskvos archyvuose, žinoma, yra susumuoti ir tos akcijos rezultatai, k. t.: apie 200 rašytojų ir kitų menininkų sunaikinta, šeši milijonai ūkininkų žuvę dirbtinu būdu sukelta badmetyje 1932-33 m. tūkstantai išžudyta pačioje Ukrainoje, Solovkuose ir Sibire. Nužudytųjų rašytojų veiklai išimti iš knygynų ir bibliotekų, o jų vardai išbraukti iš metraščių ir nuolat perredaguojamų enciklopedijų. Jaunoji ukrainiečių karta jau nieko apie juos ir nežino.

Mūza kalėjime

Amerikoje gyvenęs jaunas ukrainiečių poetas ir literatūros kritikas Yar Slavutych išleido anglų kalba kelių šių pirmųjų poetų antologiją su trumpomis autorių biografijomis, fotografijomis ir rinktiniais kūrybos pavyzdžiais. Knyga pavadinta vardu, kurį pasirinkau savo apžvalgos įvardinimu — MUZA KALĖJIME. Mumtas leidinys tuo įdomesnis, kad jos autorius yra įsigijęs doktoratą Pensilvanijos u-te, pažįsta visus ten dirbusius ir dirbančius lietuvių profesorius, pas

stai, vienas ukrainietiško futurizmo posmelis. (originalė):

dr. A. Salj klausęs slavistiką, tarp lietuvių turis gerą draugą. Antologijon įtrauktieji autoriai savo kūrybinio subrendimo buvo pasiekę kaip tik vad. Ukrainos renesanso laikotarpyje 1921-1929 m. ir savo tautos bei pasaulio kultūros obyną praturtinę tikrai ne eiliniai literatūriniai laimėjimai.

Iš antologijon įtrauktųjų poetų įdomiausi būtų sekantys: Mykola Zerov, „nuostabios plastikos, aštrių kontūrų ir rinktinio šilumos“ poetas savo kūrybos šaknim įjungęs klasikinės graikų-romėnų kultūros podirvy ir prancūziškame Parnase. Puikus aleksandrinų ir sonetų meisteris, vertėjas, kritikas ir literatūros istorikas. Jo įtaka ilgai buvo jaučiama jauniesioje ukrainiečių poetų kartoje. Jis dainavo apie „Ukrainos laisvę, gyvą katakombose“, o pats žuvo tolimos šiaurės koncentracijos stovyklose.

Pavlo Fylypovič — simbolistas, kuriam „žmogus stovi juodame lauke išdidus, kaip dangus ir stiprus, kaip žemė“. Tačiau ukrainiečių k' tūros pagrindą stiprinimas (mat, jis savo kūryboje iš rusų kalbos perėjo į ukrainiečių) buvo p'rankama priežastis jo areštui, kelionei į Solovkus ir mirtį.

Jevhen Plužnyk — filosofinis poetas, impresionistas. Su vienminčiais buvo suorganizavęs literatūrą draugiją, ukrainietiskai vadinamą LANKA (Grandis). Šis poetas, pripuolamai panašiu vardu skambėjimu, kiek primena mūsų lankininkus ir savo kūrybiniais nusiteikimais. Žuvo Solovkuose.

Mykhaylo Semenko — neramus novatorius, ryškiausias futurizmo atstovas ukrainiečių literatūroje. Lietuvių poezijoje futurizmo vėjai papūtė kiek vėliau. Semenko jau prieš mūsiškį Prana Morkūną savo vardą ir pavardę rašė mažąja raide, nešiojo sutaršytus plaukus ir (bitinai!) fotografavosi su pypke.

Stai, vienas ukrainietiško futurizmo posmelis. (originalė):

Semenko enko nko mykhayl
Semenko mykh mykhaylse men
/ko
O semenko mykhayl
O mykhayl semenko!

Semenko pradingo Solovkuose dar tuo metu, kai mūsiškiai futuristai literatūrinėmis manieromis tebedangstė salioninį bolševizmą.

Šiame leidinyje įtraukta ir eilė kitų poetų, k. t. Marko Antioch — gabus religinės poezijos kūrėjas kuriam „įstabiai giedodjo bažnyčių barokas“. Šiam poetui NIVL eleido tik tris dešimtmečius džiaugtis gylyje.

venimu, Oleksa Vyzko Devinto joje simfonijoje „mylėjęs žmones ir žvėris ir žemė“ ir „savo, degančiose rankose nešęs pasaulio egzistenciją“, enkavedistų sunaikintas dvidešimt šešiuose gyvenimo metuose.

Čia randame ir keletą kitų, kurie įvairūs ir įdomūs savo kūryba ir vienodai tragiškai savo likimu. Nedaugelis iš Ukrainos renesanso laikotarpio rašytojų peržengė keturiasdešimties metų ribą. O jei vienas kitas fiziškai ir nebuvo sunaikintas, tai žuvo kūrybiškai. Tačiau ukrainietiškoji mūza nenutilo: ji tebedainuoja laisvajame pasaulyje.

FULLY ACCREDITED TUITION FREE

REGISTER FOR THE 1957 SPRING SEMESTER

of the CRANE JUNIOR COLLEGE

maintained by the Chicago Board of Education
2245 West Jackson Boulevard

REGISTRATION: Mon., Feb. 4 thru Fri., Feb. 8

TWO-YEAR COURSES: For students who wish to transfer with full junior standing to a senior college or university:

Accounting	Engineering—Industrial
Advertising	Engineering—Mechanical
Agriculture	Engineering—Mining
Art	Music
General Business	Physical Therapy
Journalism	Pre-Physical Education
Library Science	Psychology
Engineering—Chemical	Social Service
Engineering—Civil	Teaching—Elementary
Engineering—Electrical	Teaching—High School

TWO-YEAR COURSES: For students who wish to complete two fully-accredited years toward meeting the entrance requirements of professional schools in:

Dentistry	Nursing	Pharmacy
Law	Optometry	Psychiatry
Medicine		Veterinary Medicine

TWO-YEAR COURSES: For students who do not expect to go to senior college and who plan to enter business and industry after graduation:

Chemistry Technology	General Education
Drafting	Junior Accounting
Electronic Technology	General Clerical
Engineering Technology	Medical Secretarial
Medical Technology	Secretarial

ONE-YEAR COURSES:

Secretarial	Office Clerical
-------------	-----------------

FULL OR PART-TIME PROGRAMS

Day and Evening Classes 8:00 a. m. to 10:00 p. m.

Classes start Monday, February 11th.

Admission Requirements: Graduation from a 4-year accred. high school

For further information, see Registrar or phone HAYmarket 1-6994

Parduodama

PUIKI TIKRŲ VILNŲ
IMPORTUOTA ANGLIŠKA IR VIETINE MEDŽIAGA
VYRŲ IR MOTERŲ EILUTEMS IR PALTAMSVYRIŠKAM KOSTIUMUI
3/4 yardo
MEDŽIAGA
Specialiai tik \$8.50GRYNO VILNOS VYRIŠKAM
KOSTIUMUI 3/4 yardo
MEDŽIAGA
už \$15.00VILNONE VYR. KOSTIUMUI
worsted (Sharskin) medžiaga
regul. vertė \$8.50
specialiai už jarda
tik \$4.50MOTERIMS VILNONE PALTAMS
MEDŽIAGA už žymiai
papiigintą kainąSPAUSDINTO SILKO CREPE
vertė \$2.50 už jarda ir aukš.
specialiai už jarda
tik \$1.25MŪSŲ KLIENTAMS NEMOKAMAI AIKŠTELĖS AUTOMOBILIAMS
PASTATYTI KRAUTUVĖ PATOGI - Vėdinama ir erdvi

HELFAND'S TEXTILE FABRICS

1210 So. Union Ave. Telefonai: MOntroe 6-1210

VERTINGOS NEMOKAMOS DOVANOS SEEley 3-8806

Krautuvė yra atidaryta kasdien, įskaitant ir sekmadienius, nuo 9:30 ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais uždaryta

INVENTORINIS PREKIŲ IŠPARDAVIMAS LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

3224 SO. HALSTED STREET

Tel. Victory 2-4226

Kas turi gerą skonį — viską perka pas Lieponį

Prekės be brokų, sugadinimų, naujausio stiliaus, geriausių Amerikos fabrikų, kainos be užsiprašymo, išmokėjimai iki 3-jų metų. Pirkėjų sąskaitos neparduodamos finansų kompanijoms

SVEČIŲ KAMBARIO BALDAI

Už \$100.00 parduodamos sofos, įvairių spalvų, nakčiai padaroma miegama lova. Pas mus pirkite tikrai už \$150.00 parduodama 3-jų dalių sofa, kedė ir attoman, nakčių miegojimas 3-ims asmenims, šio mėnesio išpardavime tikrai \$119.00
Už \$200.00 parduodama Simmons 57 metų stiliaus sofa ir fotelis, nakčiai dviejų asmenų lova, garantija 10 metų, pas mus dabar tik \$149.00
Už \$300.00 parduodama sofa ir dvi kedės, kavos stalukas su forma viršumi ir du lempų staliukai dovanai, pas mus tik \$229.00
Už \$500.00 parduodami svečių kambario baldai, Karpen, Pullman, Simmons, Northome, Howard ir kitų fabrikų, garantuota 20 metų pas mus \$380.00

MEGAMOJO KAMBARIO BALDAI

Po \$60.00 parduodamos komodos, riešuto ar ažuolo medžio pas mus \$39.00
Po \$100.00 parduodami dresseriai su šlifuto stiklo veidrodžiu pas mus \$69.00
Po \$200.00 parduodami miegamieji, dresseris su sidabruotu veidrodžiu, bookcase lova, dvi puikios lėmos pas mus išpardavimu \$149.00
Po \$400.00 siūlomi išpardavimui Brazilijos ar Filipinų raudonmedžio miegamieji su viena ar dviem atskirais lovoms pas mus \$329.00
Po \$900.00 parduodami švediško ar Daniško stiliaus miegamieji su dviem ar vienu lova, ažuolo, vyšnios, klevio ar Filipinų raudonmedžio, dar niekur nematyto stiliaus pas mus \$499.00

VALGOMOJO KAMBARIO BALDAI

Už \$150.00 parduodami 5 dalių baldai, ažuolo, riešuto su forma nelegamų viršumi pas mus šiuo metu tikrai \$99.00
Už \$250.00 parduodami 8 dalių valgomieji — naujo stiliaus tik \$199.00
Už \$500.00 parduodami 5 dalių valgomieji, su šlifuto stiklo stundomom durim, pas mus šiame išpardavime tikrai \$399.00
Už \$700.00 parduodami Daniško stiliaus valgomieji, riešuto, ar šviesaus mahagoni, su puikiu formica baru pas mus tik \$550.00
Sis valgomasis susideda iš 17 dalių.

VIRTUVĖS BALDAI

Už \$69.00 parduodami stalai su forma viršumi, su keturiom kedėm, įvairių spalvų tikrai pas mus \$39.00
Už \$100.00 parduodami 6 dalių virtuvės baldai, įvairių spalvų \$59.00
Už \$140.00 siūlomi Formica stalai su 6 puikiom kedėm tik \$99.00

RAŠOMIEJI STALAI IR KNYGŲ SPINTOS

Už \$50.00 siūlomi rašomieji stalai moksleiviams, ažuolo ar raudonmedžio, dovanai duodama — rašalinė, spaus-tukas, plunksnakotis, stalui padėklas, popieriui piau-ti peilis — pas mus tikrai \$29.00
Už \$75.00 parduodami rašomieji stalai, ažuolo ar mahagoni spalvos su forma viršumi pas mus sausio mėnesį tik \$49.00
Už \$40.00 parduodamos knygom spintos su stundomom stiklo durimis, ažuolo ar mahagoni spalvos šį mėn. tik \$29.00
Už \$100.00 parduodami rašomieji stalai, ažuolo ar mahagoni \$69.00
Už \$200.00 parduodami Europietiško stil., su šlifutu stiklu \$149.00
Už \$120.00 parduodamos knygom spintos su šlifuto stiklo durimis, lentynų augštis reguliuojamas, riešuto ar šviesaus mahagoni medžio pas mus \$70.00

MATRACAI, LOVOS

Vatiniai matracai visų dydžių parduodami tikrai \$12.50
Už \$30.00 parduodami spyruokliniai matracai, įvairių sp. \$19.50
Už \$50.00 parduodami Simmons matracai 15 metų garantija pas mus \$39.00
Metalinės lovos visų dydžių ir spalvų tikrai per išpardavimą \$9.50
Medinės lovos pilno dydžio visų spalvų, pasilike 50 lovų, po \$19.50

KILIMAI

Po \$15.00 parduodami rankų darbo importuoti kilimai 30x54" tik \$5.00
Po \$69.00 parduodami vilnos ar ryon įvairių spalvų kilimai tik \$49.00
Po \$100.00 parduodami A. Smith, Maggee, Bigelow vilnos kilimai po \$69.00
Kilimai nuo sienos iki sienos geriausių fabrikų vilna 100% sq-yd \$6-10.00

ŠALDYTUVAI IR PEČIAI

Už \$200.00 parduodami 8 cub pėdų šaldytuvai Admiral, Westinghouse \$150.00
Už \$300.00 parduodami 10 cub. pėdų šaldytuvai 8 asme-nų šeimai tikrai \$249.00
Už \$130.00 siūlomi porcelano virimui pečiai pas mus šį mėnesį \$99.00
Už \$200.00 siūlomi virimui pečiai, su stiklo durimis, ne-duštamo pore. \$149.00
Skalbiamos mašinos su dvigubom sienom ir automatiš-kais gręžtuvais tik \$99.00

TELEVIZIJOS IR RADIO

Balti radio aparatai virtuvėms ar miegamajam tikrai \$15.00
T.V. ARC, Zenith, Admiral, Dumont, General Electric, stalo modeliai \$99.00
T.V. ant grindų pastatomi visų fabrikų šviesūs ar tam-sūs medis 57 metų modeliai šį mėnesį už \$199.00

FURNITURE CENTER, INC.

Įmonės vedėjas JUSTAS LIEPONIS
3224 SO. HALSTED STREET
Tel. Victory 2-4226

Prekyba atidaryta:
Pirm., Ketvirtadienį 9-9:30 v.
Kitom dienom 9-6 v.
Sekmadieniais 10-5 v.

KRONIKA

• Lietuviškos pavardės tarp baigiančių universitetą. Illinois universitete Urbanoje sausio 27 d. gauna diplomus: Ant. Lekas — menų bakalureato, D. Dubas — mokslo bakalureato, M. Širmulytė — mokslo bakalureato, Alb. Snarskis — architektūros bakalureato.

• Prel. K. Saulys. Lietuvos nepriklausomybės akto signataras, šį pirmadienį, sausio 28 d. sulaukia 85 m. amžiaus. Sociologas, bažnytinės teisės specialistas, gilus patriotas, Kaune buvęs arkivyskupo generalvikaras ir žinomas kaip visuomenininkas, mūsų suaktyvininkas šiuo metu gyvena Šveicarijoje, yra nuolatinis Draugo skaitytojas. Gimęs Šveikšnejo 1872 m., kunigu įšventintas 1898 m. birželio 16, taigi — sekančiais metais jau sulauks 60 m. savo kunigystės sukakties. Yra parašęs atskirus leidinius: Sutuok-tųjų nežinia kur dingimas ir naujos jungtuvės, Sociologija ir kt.

• Nelės Mazalaitės romanai. Pjūties metai jau išėjo iš spaudos. Išleido Lietuviškos Knygos klubas. Knyga turi 378 pusl. ir kainuoja \$3.75. Kaip applanke pažymima, Mazalaitė daugiau mėgsta žvelgti į žmogaus vidaus pasaulį, negu vaizduoti aplinką. Pjūties metasėjo Draugo atkarpoje ir mūsų skaitytojai galėjo matyti, kaip šiuo veikalu ji sprendžia bolševizmo sistemos vertę, vaizduodama jo padariusius vienos šeimos plotmę. Komunistas sūnus veda žydę. Ji įeina į religingų lietuvių šeimą. Vyksta varžybos dėl kūdikio auklėjimo, kurį norima padaryti Dievo ir tėvynės priešu. Vyksta sunki kova, kurią pralaimėjęs komunistas taria: "Dievas ir savoji žemė yra taip sukliaujota, jog beplėšiant kas nors sudraskoma".

Nugalėjus kn. gos pradžia toliau veikale išsivysto gyva intriga ir knyga lengvai skaitoma.

Viršelės papuoštas simbolingu ir skoningu dailininko A. Rūkštelės piešiniu.

• Lietuvių Menininkų klubas, kuris apima A. L. Dailininkų S-gą, A. L. Inžinierių ir Architektų S-gą, Lietuvių Rašytojų Dr-gą, Scenos Darbuotojų S-gą, pakviatė į klubo valdybą muz. An. Naką lietuvių muzikus atstovauti, nes šie pastarieji menininkai iki šiol neturi savo profes. s-gos ir vadovybės.

L. M. K. vadyba taip pat kviečia likusius lietuvių dailininkų grupės Chicagoje atstovą minėto klubo valdybą ir pavienius nepriklausomus meninkus įstoti į šį klubą bendram kultūriniam darbiui atlikti tremtyje.

L. M. K. valdybos adresas: 5647 So. Wood Str. Chicago 36, Ill., telef. PR. 6-4324.

Z. Kolba,
L. M. K. pirm.

Chicago's svariausias ir moderniausias Plūm.ku Daržas — **BUCO D. RZAS**
WILLOW WEST INN AND PICKICK GROVE
83rd and Willow Springs Road, Willow Springs, Illinois

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS

K. GINEITIS
6102 S. Fairfield Ave., Chicago 29
Tel. HEmlack 4-8037
Vertimai — Pilietybė — Laikšlai duoda pamokas. Prieš karą baigęs Chicago universitetą.
1 dol. 25 ct. val. — privačios.
(8-klas augštas, durys po kairai, art 63-klas gatvės ir California Ave.)

HOMER MARTIN GONE MAD!

Mokėsinis \$35 už kiekvieną automobilį atvežtą ar atsturnatą — turi turėti bateriją, generatorių ir starterį.

H. MARTIN AUTO PARTS
RET. 21 LIBERTYVILLE, ILL.
Tel. LIb. 2-3143

SENATVĖ...

(Atkelta iš 5-to psl.)

dicinoje tos bakterijos vadinamos coli bakterijos (Sscherichia). Pastebėta, kad bulgarai ilgai gyvena, manoma, kad tai paeina nuo rūgusio pieno, kurį surauginą bakterijos, vadinamos lactobacillus bulgaricus. Jei gu pienas yra gautas iš kupranugarių, arba kumelių — vadinasi yoghurt. Bacila, kuri rauginą tokį pieną, vadinasi bacillus kefir. Tas pienas yra prapiltes Turkijoje, Kaukaze. Toks pienas ten vadinasi kefir, o Rusijoje — kumis. Kumisą taip pat galima gaminti ir iš karvių pieno, jeigu įvesi tikrąsias bakterijas. Mūsų garsūs ir visų lietuvių mėgiamasis rūgusis pienas labai padeda virškinimui ir vidurių detoksikacijai.

Mečnikovo teorija, patiekta 1908 metais, yra įdomi ir, be abejo, turi savo mokslinę vertę bet neįsiaiškina senėjimo. Nauji labai kruopščiai ir stropiai atliekami aseptiniai gyvulių maitinimai, t. y. maitinant gyvulius taip, kad nepatektų bakterijos į vidurius, rodo, kad vidurių flora (visokios rūšies mikroorganizmai) nei nėra reikalingi virškinimui, ir jų net rimas neprailgina gyvenimo tiek, jog galima būtų sakyti, kad intoksikacija žymiai trumpina žmogaus gyvenimą.

Doona ir įvairias skoningas bulskutes ke-ve

BRUNO'S KEPYKLA
3339-41 S. Lituanica Ave
Tel. CHiffade 4-6376
Pristatome į visas krautuves ir restoranus, taip pat į stundis į visus artimuosius miestus.

BUDRIKO

SAUSIO MĖNESIO IŠPARDAVIMAS:
Televizijos, Šaldytuvai, Skalbiomos Mašinos, Dulkių Valytuvai, Gesiniai Pečiai, Kaurai.

IŠSIMOKEJIMAI
Sutaupysite nuo 33% iki 75%

97 Kroehler Miegamoji Sofa, sumažinta iki... \$58, ir aukšė.
77 Kroehler 2 gab. Seklyčios Setai, tik atėjo, dėl vietos stokos, išparduodame... \$97, ir aukšė.
201 Apmuštos Lounge kedės. Atėjo pervėlai.
Turime parduoti už... \$24, ir aukšė.
307 Miegamo kambario daiktai, geriausios amerikietiškos išdirbystės, nupiginta iki... \$77, ir aukšė. už 3 gabalus
402 Innerspring Matracai... \$17, ir aukšė.
Rubber Foam — buvo \$169 už matracą ir Box Spring. Parduodama vienetas už... \$88.
Medinės lovos buvo \$38. Nupiginta iki... \$11.
End Tables, Cocktail Staliukai buvo \$39, dabar \$11.
215-5 gab. Dinette Setai... \$27, ir aukšė.
17 in. Televizijos setas, naujas... \$69, ir aukšė.
207 T. V. Visų išdirbysčių, sumažinta už mūsų kaštus.
Piano Akordeonai 120 basų už... \$59, ir aukšė.
Uždarome visus Columbia, Decca, Victor, Capitol, Mercury fonografų rekordus 78 RPM, nauji.
Buvo 89c vienas, dabar... (9c vienas
550 Rankinių laikrodžių 17 akmenų. Garantuoti, \$39.00 vertės po \$18.

4 akmenų laikrodėliai atpiginti iki... \$8.95
Pačios geriausios Televizijos vertės \$395, už \$225

JOS. F. BUDRIK FURNITURE, INC.
3241 South Halsted Street
Atidara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais iki 9:30; sekmadienį 10-5

Programa
Prie progos nepamirškite Budriko Radio valandos su geriais dainininkais ir orkestra. Ketvirtadienis nuo 6-tos iki 7-tos valandų vakare iš stoties W. H. F. C. 1450 kil.

2. Hormonalinė teorija

Be abejo, gyvenimui bėgant visų hormonų involiucija pastebima, bet žmonėms daugiau puola į akis stiprus lytinių hormonų veikimas jauname amžiuje ir jų mažėjimas artėjant prie senatvės. Tiesa, pas moteris lytinių liaukų funkcijos dar ilgai prieš senatvę žymiai sumažėja, kaip ir vyro atžvilgiu visiškai sustoja. Be abejo, nuo to moters laikysena pasikeičia. Pas vyrus, priešingai, tos funkcijos pasilieka labai ilgai. Mes žinome iš mūsų Lietuvos istorijos, kad Jogaila, vedęs ketvirtą kartą, jau buvo 70 metų amžiaus, kada susilaukė savo dviejų sūnų: Vladislavo (1424) ir Kazimiero (1427). Šitas paskutinis buvo mūsų šv. Kazimiero tėvas.

Netrūko eksperimentų, kuriuos norėta buvo įrodyti, kad lytinių liaukų transplantacija atjaunina organizmą. Šitokiais eksperimentais Austrijos pragarsojo Eugenijus Steinaeh ir rusas Sergejus Vorzof Pran-

LUZAUSKŲ

EVERLY HILS GELINCYL
Vilniaus gėlių dailės vestuvių, banko ir laidotuvių ir kitų paslaugų
2448 WEST 3RD STREET
Tel. PROspect 4-0823 ir PR 4-0824

rele: "Epublie 7-08-1"
ADOMAS VAITKEVIČIUS
ANGLIŲ IR ALYVOS
PARDAVIMAS
Visų rūšių namų apšildym-
sistemos įvedimas, perdirbi-
mas ir pataisyimas
Greitas, sąžiningas ir pigus
patarnavimas
ATLAS FUEL CO
Atstovai
4919 So. Paulina St
PROspect 6-7960

cūzijoje. Reikia pripažinti, kad pradžioje gyvuliai ir žmonės po tokių lytinių liaukų transplantacijų rodo didelį pajauėjimą, bet tas jaunumas neilgai tęsiasi, todėl praktikoje tos operacijos dabar netaikomos. Visiškai galimas dalykas, kad mokslas šitame reikale dar nėra taręs savo paskutinio žodžio.
(Bus daugiau)

Gyvybė prieš 3 bilionus metų

Edinburgho universiteto profesorius Arthur Holmes, matuodamas radioaktyvumą uolų, kuriose rasta suakmenėjusių gyvių, nustatė, kad gyvybė žemėje jau buvo prie 2 bilionu, o gal net ir prieš 3 bilionus metų.

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON, SAVININKO
SAINT CASIMIR MONUMENT CO
3914 West 111th Street
Vienas blokas nuo kavinų.
Didžiausias Paminklams Plauų Pasirinkimas mieste!
Telef. — CEDarcrest 3-6335

ANTHONY B. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 SO. WESTERN AVE. 1410 SO. 50th AVE.
CHICAGO, ILL. CICERO, ILL.
Telefonai — GROvehill 6-2345 arba TOWnhall 3-2109

JOHN F. EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYs MODERNIOS KOPLYČIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2 ir LA 3-9851
4330 34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

LIQDĖSIO VALANDOJ
Saugite
MAŽEIK & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned kopyčia
REpublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta
Tiesa, kurie gyvena kitose miesto dalyse: gauname kopyčią arčiau jūsų namų.

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS

Ambulansų patarna-vimas dieną ir nak-tį. Reikale šaukite mus.
Mes turime kopyčias visose Chicago ir Roselando dalyse ir tuoju patarnaujame

PETRAS BIELIONAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS
659 West 18th STREET Tel. SEeley 3-5711

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN
3310 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, Ill. Tel. OLYmpic 2-1003

ZIGMUND (ZUDYK) ZUDYCKI
1646 W. 46th STREET YArds 7-0781

STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Virginia 7-6672

VANCE FUNERAL HOME
1424 S. 50th AVE. OLYmpic 2-6445 ir TOWnhall 3-9687

Motery GYVENIMAS

No. 48

No. 130

Redaguoja ST. SEMENIENE, 3321 So. Halsted St., Chicago 8, Ill., Tel. CLiffside 4-5665; VIrginia 7-0618

ISTORIJA JAUNIMUI

DANUTĖ AUGIENĖ, Chicago, Ill.

Ivykių ir nuotykių išdresiruo- tas ir įelektrintas žmogus da- rosi ypatingai reiklus literatū- ros vertinimui srityje. Literatū- ros gyvenimas išalkęs lygiai taip pat sensacijų, kaip ir laik- raščių pirmieji puslapiai. Nenuo- stabu, kad klasinio, ramaus ir tradicinio stiliaus eiliuotas pa- sakojimas apie Lietuvos praei- tį: ar tai tolimą, artimesnę ar dar taip šviežią — nedaug kieno buvo vartomas ir perskaitytas.

Kolbu apie Balės Vaivorytės Tėviškės Takais, išleido Sūdu- va 1956 m. Kaina 1 dol. Virše- lis Ses. Mercedes. Autorė kny- gą skiria sūnui Donatui. Tačiau reikia manyti, kad rašydama šį eiliuotą istorijos kūrinių, ji tu- rėjo galvoje lietuvišką jaunimą, paskaitą, nes: "moja mus vi- sus tėvynės meilė nemari"... 8 pusl.

Kadangi tituliname lape ran- dam, kad tai "trumpa eiliuota Lietuvos istorija jaunimui", — jautiamės turį teisės žvelgti į kūrinių istorinio požiūriu.

Visa knygelė — 30 pusl. At- metus iliustracijas ir titulinis lapas lieka 14 pusl. po 4 ketur- eilius kiekviename. Kūrinėlis trumpas. Tad aišku, kad Lietu- vos istorijos vaizdavimas čia duodamas milžino žingsnių tar- pais. Daugiau duota senajam- priešvalstybiniam laikotarpiui ir rusų okupacijoms bei dabar- ties tremties ir nedaugios me- tams. Senieji mūsų amžiai atei- na ir praėina su tradiciniais stumbrais, taurais, šernais, el- niais, senomis pilimis, Baltijos legenda, Žilvino Egle, su mūsų didesniosiomis upėmis. Geras lietuvių užsiėmimo, verslo, gy- venimo bei išpažintų tikybos pavaizdavimas. Tačiau pats is- torinis Lietuvos branduolys ga- na korėtas.

Tai, kas suminėta — gerai. Tik kodėl autorė praleido net tokias figūras kaip: Algirdą, Kazimierą, vienintelį Lietuvos šventąjį? Nieko apie Liublino uniiją, tuo pačiu ir apie Jogailą. Tie asmenys Lietuvos istorijai reikšmingi ir minėtini, tegu kiekvienas dėl kitos priežasties Tas punktas:

"Buvo mums ir vargo metų — daug karų ir daug karalių, ponai lėbauti paprasto ir į skurdą stūmė šalį..."

gali būti pakankamas žinan- čiam istorijai, bet nėra jis pilnas aiškus jaunui gal pirmą kar- tą besiduriančiam su Liet. is- torija. Aišku, autorė puikiai pa- žįsta dabarties jaunimą. Ji žino kad sunku jį prisiegti ilgesniar- laikui prie knygos. Jau ir šio knygelę perskaitę vaikai moti- nų ir tėvų bus liuopšinami ir giriama. Autorė sąmoningai ne- nori apkrauti jaunojo skaityto- jo daugybe faktų ir tuo pačiu nešvengia spragų. Tačiau, sku- bėdama vienur į mielai ilgėliai sug- išta artimesnėje mūsų lai- kams epochoje. Ar nebus tai daroma tautinio jausmo tikslu ir — įrengiant lietuvių mokėjime pasipriešinti engėjams

...Kad lietuvis savo raštą kaip relikviją brangino...

Knygnešiai mum laisvę pirkio, kad lietuvišką ir teskaitė...

Atiduota duoklė ir Amerikai. (Mielas brolis už Atlanto — mūsų vardui šio mirti...) Tai už- pelnęta. Ką, tačiau, ar de- rinasi du paskutiniai posmai

24 puslapyje apie Ameriką su autorės nostalgija savam kra- stui; su noru grįžti? Toliau au- torė rašo: "mūsų tikėjimas jau senka" — šis posakis ras dau- gelyje pritarimo. Tikėjimas ki- tais, tikėjimas savim, tikėjimas skleidžiamomis tiesomis ir prin- cipais akivaizdžiai senka. Ir ne vienas suabejos savimi skaity- damas:

"Sielvarto mes geriam taure nešdami tau širdį gryną — iš skriaudų, per kovą žiauria mes pareisim dar, Tėvyne..."

Šį posmą skaitydami broliai Sibire tikės, jaus verdantį krau- ją ir kylantį ryžtą, bet tie, ku- riams! "Ak, Amerika — svajo- nės... Pasakiškų turtų žemė" — vargu nesukubės nusukti akis į sekandius posmus. Po tų skau-



Balė Vaivorytė-Orntaitė Janutienė

Prieš pat Kalėdas išėjo nauja Ba- lės Vaivorytės knyga "Tėviškės takais". Balė Vaivorytė yra jaunojo literatūros laureatė, laimėjusi Lie- tuvos Rašytojų draugijos jaunimo literatūros premiją 1952 m. už vei- kalą Viltrakių vaikai. Taip pat jos senosios vaikams Našlaitė buvo Chicagoje ir Cicerioje su pasi- sekimu vaidintas 1951 — 1952 m.

džių ir tikslų užuominų autorė vėl savo pasakojimą iškilmin- žiai ir pakiliai ligi galo, duoda- ma vilčių, stiprybės ir prana- šaudama Baltąjį Raitelį parjo- ti nį per pasaulį daugelį mylių — atseit, esant jį pajėgų vėl užrijti tėviškę, nes: "amžiai laukia dieną kviečia".

Literatūrinio atžvilgiu kūri- tys neprasimuša naujumu ar iš- radinumu. Tai ir nebuvo, rei- čia manyti, autorės tikslas. Tau- čia, iš dalies politinis, momen- tis nusveria. Nebūtų protinga- raustis įsiekiant palyginimų, e- nitetų, puošmenų ar individua- lesnio pasakymo bei grakš- tūs poetinio žaismo; to autorė al- ir nesiekė, nenorėdama poe- tinių vaizdais apsuokinti isto- rinių faktų ryškumą.

"Tėviškės takais" rekomen- duotina visiems lietuvių vai- čiams, jaunimui, bet ir žilo plu- to sulaukęs lietuvis mielai per- skaitys šią knygelę. Lituanis- čiu mokyklų mokytojai ras medžiagos ruošiamiems minėji- mams, o skaitant kūrinį klasė- je bus graži proga, užpildyti pasitaikančias spragas, gražiai praplėsti istorijos kursą.

Tik tėvų kaltė

Britų bibliotekininkas tvirti- na, kad tėvai, ne televizija, at- prastino vaikus nuo skaitymo knygų. Edgar L. Osborne, Sa- lisbury kunigaikštijos bibliote- kininkas, aiškina, kad vaikai ne- pamėgus skaitymo, jei jų tėvai neskaityt knygų. Jis atvyko iš Anglijos į Torontą, Kanadą,

Elena Tumienė

TAU IR MAN

Kai upė nesuvaldoma, toli krantus palikusi, bekrastė, kruvinai /raudona,

Tėvynei Lietuvai tvanu ir pražūtim grąsino, suspaudę delne gimtos žemės sau- jū ir, atsivėikindami su žaliaisiais kloniais, gojais, vasarajais ir pušynais ir, žengėm nežinoman rytojų naujan, tarp bombų griausmo ir griuvėsių Lietuvai (savo širdyse) mes /žadėjom orchidėjų.

nupirt vainiką iš švelniausių žibuoklių ir trapiusių orchidėjų. Sugrįžę, ant gelmė išpuosto tėviškės altoriaus uždegė žvakes iš gintarinio vaško; medaus saldžiausio korį, surinktą iš pakelės žiedų spalvotų iš kiekvieno krašto, šio svetimo pasaulio išklijoto ant to altoriaus paukoti.

Taip. Mes žadėjom jai — Tėvynei iškelti tokią puotą... satyt medaus ant skobnių ir seniausio vyno, kad jos visi kaimynai, ja gyva vėl stebėtusi ir ją godotų ištikimų sūnų žiedais kilniausiais vainikuotą.

Bet metai slenka, daug dienų praėjo... Pavargo širdys; žodžiai ir darbai ir pažadai susidėvėjo — nei mūs minties, nei mūs širdies, gyva ugnim nebemaitina.

"Budėkite ir melskitės!" Viešpats Apaštalus anuomet mokė ir /kalbėjo...

Išmintingieji, prisipylę žibintus šviečios alyvos, laukia kantrūs ir, dulkės patylomis nuo vilčių nupūtę ir nubraukę, tiki JAM ir žino:

Jau tilsta suklaidintų liaupsinimo antifonos, ir pildos maldos Lietuvos artojo; su gintaro skaidrumo meilės šypsniu artinasi PERGALES /MADONA:

Ji savo žemei viltim moja, atsidūsėjime parpuolančiai prie JOS šventųjų kojų...

Motina 30 kartų

Burlingtone, Vt., buvo pagerb- ta moteris, kuri tapo motina 30 kartą. Laimingoji motina — Mrs. Louis Hamlin pasakė, kad, jei ji galėtų gyventi iš naujo, ji vėl augintų didžiulę šeimą. Ji ištėkėjo, būdama 15 metų, o jos vyras — 17 metų. Šiandieną dar tebegyvena 9 mergaitės ir 5 berniukai, kurių amžius nuo 9 metų ligi 36. Hamlinai turi 25 anūkus.



Antroji moteris

Patricia Nixon, viceprezidento žmo- na, demonstruoja inauguracinę suk- nelę Washington. Ji yra blizgančio mėlynos satino su varpo formos sijo- nu ir įsmaktau liemeniu. Viršutinė suknelės dalis išsiuvinėta perlais ir kristalais. Patricia Nixon prisipa- žino reporteriams, kad jos suknelė bu- vo pirmoji ir vienintelė, kurią ji už- sivilko, tą ir išsirinko. Prie tos suk- nelės ji dėvėjo tos pat spalvos sati- ninis batelius ir piniginę. Piniginė buvo išsiuvinėta tame pačiame sti- liuje, kaip ir suknelė.

Sovietų dukros demoralizuotos

Maskvos teisme skandalingai praskambėjo trijų augstų sovie- tų pareigūnų dukterų nuteisi- mas už vagystę. Amerikiečių spauda plačiai paminėjo tų tri- jų jaunuolių, "džazo amžiaus", karjerų pasibaigimą kriminali- niuose nuotykiuose ir laisvoje meilėje.

Tos trys mergaitės buvo: E- lena Kuznecova, 23 metų, duk- tė armijos generolo; Alla Mak- simova, 19 metų, duklė slapo- stos policijos viršininko-pulkinin- ko, ir Tania Andrejeva, 18 me- tų, duklė aviacijos pulkininko.

Remiantis "Komsomol Prav- da" žiniomis, jos dar nusikalti- mus kartu su sovietų valstybės kabineto ministerių sūnumis, de- ja, kurių vardai nė teisme ne- buvo minimi.

Teisme mergaitės prisipažino, kad jos finansavo laukinius gir- tuokliavimo pobūvius, automo- biliais savaitgaliais trenkdavosi iš Maskvos net ligi Leningrado su minimais ministerių sūnumis, plėsdavo butus — neaplenkiant nei mirusio Stalino favorizuotos kino aktorės Marija Ladinina.

Jos buvo nuteistos vieneriems metams kalėjimo.

Pirmoji teisėja Anglijoje

Anglijos pirmoji moteris teis-ėja, 42-jų metų amžiaus Rose Heilbron, šiomis dienomis pasi- rodė teisme su tradiciniu baltu peruku. Ji yra žmona žinomo gydytojo — chirurgo ir motina aštuonerių metų dukrelės. Bal- zusi teisės studijas ir pradėju- si karjerą toje srityje 1938 m., ji išsikovojo net iki savo profe- sijos augstumo, nežūrint sun- kumų ir ignoravimo, kaip mo- ters, ne tik iš savo kolegų tei- sėjų, advokatų bei kitų teisi- ninkų, bet netgi iš kalinių, ku- riuos ji buvo paskirta ginti.



Pirmoji krašto moteris

Mrs. Dwight D. Eisenhower, prezidento žmona, modeliuoja, rūbą šr. priedus, kuriuos ji dėvėjo inauguracijos balijje sausio 21 d. Suknelė, sukurta Nettie Rosenstein, yra citrininės spalvos mezginiai virš tos pačios spalvos tautos. Visa suknelė prisiuvinėta blizgučių.

Šeimų laimės besiekiant

"Reader Digest" laidose yra atspausdinta pora ištraukų iš ko svarbiu faktoriumi ir seksu- alinio prisitaikymo. Pastarasis "Kelias į saugumą" (The Way to Security)". Minimas autorius yra viceprezidentas ir direkto- rius psichologinės korporacijos.

Meilė, vedybos, vaikai ir saugumas

Vienos ištraukos antraštė y- ra: "Meilė, vedybos, vaikai ir saugumas".

Prisimins neįlaimingas po- ras, jis pabrėžia vieną iš ryš- kiausių to nelaimingumo priežas- čių — tai jų nenorą turėti vai- kų ar jų tėvovystės atidėlioji- mas. "Mes galime gyventi be vaikų turėjimo rizikos iki mes galėsime turėti vaikų be rizi- kos", taip išsireiškiant galima dažnai išgirsti gyvenime. Ta- čiau su tokiu nusistatymu — pirmu užsitikrinti aprūpinimą, negu turėti vaikų — tokios po- ros rizikuoja iš viso neturėti jo- kio tikrumo dėl bendro laimin- go sugyvenimo.

Autorius rašo: "Neatsižvel- giant į teorijas, augščiausias ly- ties ir vedybų tikslas yra vai- kai. Tai yra žmogiškosios pri- gimtys įstatymas, kuriam nega- lima pasipriešinti, nebūnant pa- čiam nubaustam".

Apie pačią meilę yra taip at- siliepiama: "Galbūt populiariau- sia, tačiau ir pavojingiausia, teorija apie meilę yra ta, kad ji yra kas tai tokio, į ką gali- ma įkristi ir vėl iškristi. Tačiau ta pažiūra ignoruoja tiesą, kad meilė, nežūrint kaip ji bepra- sidurtų, yra kas tai tokio, kas turi būti sąmoningai sukurta". Patvari vedusių meilė nemažai priklauso nuo lytinio gyvenimo, kas savo atžvilgiu vėl labai pa- reina nuo vaikų turėjimo. Nors vaikų turėjimas yra fizinis pro- cesas, bet tai yra kartu ir di- delis dvasinis pergyvenimas. Čia vyksta nuolatinis kūrimo procesas, kuris yra surištas su savęs atsidėjimu, siekiant iš- auginti šeimyną. Ir tai yra tas pagrindas, ant kurio atsirems tikra ir pastovi meilė.

Keturių įtakos laimingoms vedyboms

Pasirėmęs dar kito psicholo- go studijomis, autorius išvardi- na, galima sakyti, keturias svar- biausias įtakas, kurios apren- džia vedybų laimę, būtent:

1. Norėjimas turėti vaikų;
2. Turėjimas tėvų, kurie yra laimingai vedę;
3. Turėjimas subrendusio cha- rakterio ir veiklios asmenybės;
4. Būnant religingam ir iš re- liginų tėvų.

Psichologai ir sociologai netai- ko svarbiu faktoriumi ir seksu- alinio prisitaikymo. Pastarasis turi būti tik pačiam vedybinia- me gyvenime pasiektas, ir tai tik dėka tų keturių paminėtų faktorių.

Dažnai vedybinio nelaimingu- mo ir net persikrymo priežas- timi nurodomas pinigų trūkū- mas. Bet tikrumoje yra kitaip. Neturėdami užtektinai pinigų patenkinti visas savo užsai- das, savo visokius norus, žmonės tu- ri padėti daugiau pastangų pa- sitaikiusius sunkumus pergalė- ti. O ir tie patys sunkumai bū- na dažnai tik laikini. Tuo tar- pu pora išlieka sujungta ir at- gauna savo laimę. Tokiu bū- du finansinis netikrumas gal- būti pagelbininkas vedybinio saugumo užtikrinimui pasiekti".

Išvada: Vaiko turėjimas yra galutinis ir stipriausias laidas abipusės poros meilės, kas yra kartu ir patvirtinimas pilnuti- nio vedybinio gyvenimo. "Tai pakelia vedybas nuo egoistiš- kos meilės ir fizinio malonumo lygmens į pasišventimą, besi- sukantį apie naują gyvybę". O to išdava yra dvasinis tikru- mas, kuris daugiau negu kuri kita jėga padeda sukurti ir ma- terialinį saugumą. A. Iešm.

Mirė Nobelio laureatė

Gabriela Mistral, Čilės poetė, kuri laimėjo Nobelio premiją literatūroje 1954 metais, mirė vėžiu Hempsteade, N. Y. Poetė, 67 metų amžiaus, buvo kriti-škai susirgusi pereinant metų spa- lio mėnesį.



Monaco iškilmėse

Monaco princesė Grace atsilanko į teatrą dalyvaui iškilmėse, kurių pelnas skiriamas Monaco Raudona- jam Kryžini. Šis buvo princesės pa- skutinis viešas oficialus pasirody- mas prieš Monaco sostą įpėdinės gi- mimą.

Iš moterų veiklos

★ Sesers Kazimierietės Gra- ties baigė ma spausdinti knyga "A new look at Christmas trees". Pasirodys dar prieš Ve- lykas. Knyga bus dviejų tomų: pirmame — įvairių tautų kalė- dinės eglutės ir papuošimai, ant- rame tome — vien lietuvių tau- tos kalėdinės eglutės papuoši- mai.

Sesers Gratos Augst. Mari- jos mokyklos meno kuopelė pa- puošė Chicagos vidurmiestyje Edisono bendrovės 20 skyrių įvairių tautų kalėdinės eglutės pereinų Kalėdų švenčių metu. Susidomėjimas jomis buvo toks didelis, kad iš anksto buvo už- sakyta jos dar neišėjusios iš spaudos knygos net 5,200 eg- zempliorių.

★ Pirmasis Moterų suvažiavi- mas įvyko Kaune 1907 m. rug- sėjo 22-23 d.d. Dalyvavo apie 400 atstovių. Taigi šiemet suis 50 metų; būtų gera, kad mote- rys nepraleistų to fakto tylo- mis. Moterų organizacijos turė- ty tų istorinį įvykį paminėti. 1937 metų pabaigoje Kaune bu- vo iškilmingai švenčiamas Pir- mojo Moterų suvažiavimo 30 metų minėjimas ir tada įvyko Antrasis Moterų suvažiavimas.

★ Sv. Kazimiero seserys savo Sv. Kryžius ligoninėje organi- zuoja pagelbinį moterų vienetą. Prašomos moterys, kurios gali savaitėje 1-2 dienas padirbėti ligoninėje, ateiti į talką. Tokių savanorių moterų Chicagoje su- sidarė jau apie 100.

★ Seserys Kazimierietės savo vienuoliu senuose rūmuose tu- ri suorganizavusias kolegiją. Pradedant sekančių mėnesių še- tadieniais bus vedami jo Lie- tuvos tautotyro kursai. Dėsto- ma bus lietuvių kalba. Šiemet Sv. Kazimiero seserys švenčia savo aukstinį jubilėjų.



Mini. terio žmona

Mrs. Arthur Summerfield (pašto) dėvi inauguracinę baltą siurą suk- nelę su juoda aksomo ir juodų mez- ginių papuošimais.

★ "Žiburio" Mergaičių pro- gimaazija Marijampolėje buvo įsteigta 1907 m. Joje vienu lai- ku direktoriavo Šatrijos Raga- na. Šiemet sukanca auksinis ju- bilėjų.

★ Birutė Pukelevičiūtė in sce- nizavo Kazio Borutos "Baltara- gio malūnų". Šiais metais bus pastatyta Montrealyje, Kana- doje.

★ Apie Juzę Augailytę, buv. Lietuvos operos solistę, eilėraš- čiu sukūrė Kazys Vidikauskas iš Philadelphia, Pa., ir atspaus- dino "Lietuvių Naujienose" ra- todžio mėn.

★ Anna Kaskas, buv. Metro- politan operos solistė, buvo iš- vykus į Romą, Italiją, Kalėdų švenčių metu.

★ Dr. J. Develkė, dirbanti Faryžiuje universiteto teisių fa- kultetė asistente, išvertė Lietu- vos statutą į prancūzų kalbą. Dr. J. Develkė turi parašiusi Lietuvių istoriją, kurią dar vis papildo naujai surasta medžia- ga.